

Praktyczne problemy reformy postępowania cywilnego. Nowe instytucje procesowe.

SSO Grzegorz Karaś

**Szkolenie Okręgowej Rady Adwokackiej w Katowicach
Katowice 8 lutego 2020 r.**

Przepisy intertemporalne.

Art. 17. Ustawa wchodzi w życie po upływie **3 miesięcy** od dnia ogłoszenia (**7.11.2019 r.**), z wyjątkiem:

1) **art. 1** pkt 6, 7, 20, 22, 30, 34, 44, 46, 47, **52–59**, 66, 85, 94, 118, 119, 121–123, 125, 151–153, 155, pkt 157 lit. c, 158, 166–168, 170–173, pkt 187 lit. b, pkt 211 lit. a, 223, 224, 226–228, 230–233, **art. 4** (UKSC), **art. 5 pkt 7 i 8** oraz **art. 6**, które wchodzi w życie po upływie **14 dni** od dnia ogłoszenia; (**21.08.2019 r.**)

2) art. 1 pkt 2, który wchodzi w życie po upływie **12 miesięcy** od dnia ogłoszenia;

3) art. 1 pkt 198–202, które wchodzi w życie po upływie **6 miesięcy** od dnia ogłoszenia.

Przepisy intertemporalne.

Art. 9. 1. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują moc czynności dokonane zgodnie z przepisami, w brzmieniu dotychczasowym.

2. **Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1 (KPC) i art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. (tj. nowe KPC)**

3. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy:

- do **wniosek o wyłączenie sędziego** złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 53¹ ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, **(stare)**
- stosuje się przepis art. 130³ § 2 (**opłaty od rozszerzonego powództwa**) ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym – do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. **(stare)**

4. **Do rozpoznania środków odwoławczych wniesionych** i nierozpoznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (do 6.11.2019 r.) stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym. **(liczy się data wniesienia apelacji lub zażalenia)**

Przepisy przejściowe postępowanie nakazowe i upominawcze – art. 11

Sprawy:

- 1) w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym,
- 2) wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawane w postępowaniu nakazowym,
- 3) wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawane w elektronicznym postępowaniu upominawczym,

– do czasu zakończenia postępowania w danej instancji podlegają rozpoznaniu według przepisów w dotychczasowym brzmieniu. (stare KPC)

Umorzenie postępowań zawieszonych.

w art. 182

§ 1. Sąd umarza postępowanie:

- 1) zawieszono z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 (niestawiennictwo stron) i 6 (brak prawidłowego adresu), jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania; (dotychczas w ciągu roku)
- 2) zawieszono na zgodny wniosek stron lub na wniosek spadkobiercy, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu sześciu miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania; (dotychczas w ciągu roku)
- 3) w przypadku stwierdzenia braku następcy prawnego strony, która utraciła zdolność sądową, a w każdym razie po upływie roku od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania z tej przyczyny;
- 4) zawieszono z przyczyny wskazanej w art. 174 § 1 pkt 2 (braki w składzie organów) po upływie dwóch lat od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania z tej przyczyny;
- 5) zawieszono z powodu śmierci strony po upływie pięciu lat od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania z tej przyczyny.

Umorzenie postępowań zawieszonych.

art. 182

§ 2. Umorzenie postępowania zawieszzonego w pierwszej instancji **nie pozbawia powoda prawa ponownego wytoczenia powództwa**, jednakże poprzedni pozew nie wywołuje żadnych skutków, które ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Skutki te wywołuje jednak pozew wniesiony w sprawie, w której postępowanie umorzono na podstawie § 1 pkt 4.

Przepisy przejściowe w sprawach zawieszonych – art. 9 ust 5.

Art. 9 ust 5. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, **które pozostawały zawieszony w dniu jej wejścia w życie**, (zawieszony w dniu 21.08.2019 r.) sąd umarza postępowanie zawieszony:

- 1) **z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 i 6, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. do 21.11.2019 r.),**
- 2) na zgodny wniosek stron lub na wniosek spadkobiercy, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, (tj. 21.02.2020 r)

– przy czym, jeżeli umorzenie postępowania na podstawie art. 182 § 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym byłoby dopuszczalne wcześniej, stosuje się przepisy dotychczasowe (tj. **gdy roczny termin zawieszenia upływa między 21.08.19 r. a 21.11.19 r.**)

Koszty sądowe.

Zmiany w ustawie o kosztach sądowych weszły
w życie w dniu 21 sierpnia 2019 r.
(14 dni od ogłoszenia)

Zmiana wysokości opłat sądowych.

Art. 13. 1. W sprawach o prawa majątkowe pobiera się opłatę stałą od pozwu, przy wartości przedmiotu sporu, a od apelacji, przy wartości przedmiotu zaskarżenia:

- 1) do 500 złotych – 30 złotych;
- 2) ponad 500 złotych do 1 500 złotych – 100 złotych;
- 3) ponad 1 500 złotych do 4 000 złotych – 200 złotych;
- 4) ponad 4 000 złotych do 7 500 złotych – 400 złotych;
- 5) ponad 7 500 złotych do 10 000 złotych – 500 złotych;
- 6) ponad 10 000 złotych do 15 000 złotych – 750 złotych;
- 7) ponad 15 000 złotych do 20 000 złotych – 1 000 złotych.

W sprawach o roszczenia majątkowe przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia **ponad 20 000 zł** pobiera się od pisma opłatę stosunkową wynoszącą 5% tej wartości nie więcej jednak niż **200 000 zł**

Opłata ułamkowa.

Czwartą część opłaty pobiera się od pozwu: (...)

- spełniającego przesłanki do rozpoznania **w postępowaniu nakazowym**
- w **elektronicznym postępowaniu upominawczym** z tym, że w przypadku, o którym mowa **w art. 505³⁷ § 2 KPC**, (wniesienie pozwu po odmowie wydania nakazu lub sprzeciwie do nakazu) uiszczoną opłatę od pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym zalicza się na poczet opłaty od nowo wniesionego pozwu.

Opłata ułamkowa.

Piątą część opłaty pobiera się od:

- 1) interwencji ubocznej;
- 2) **zażalenia**, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej;
- 3) **wniosku o zawiązanie do próby ugodowej;**

Brak zwrotu 3/4 wpisu w postępowaniu upominawczym.

w art. 79 ust. 1 w pkt 2 **uchyla się lit. c i d,**

Sąd z urzędu zwraca stronie:

2) trzy czwarte opłaty od:

~~c) pozwu w postępowaniu upominawczym, jeżeli uprawomocnił się nakaz zapłaty,~~

~~d) pozwu w europejskim postępowaniu nakazowym, jeżeli uprawomocnił się europejski nakaz zapłaty.~~

ust 3 – opłatę zwracaną na podstawie ust 1 pkt 1 lit a, b, h, pkt 2 oraz pkt 3 lit a, c i d obniża się o kwotę równą opłacie minimalnej.

Opłata od pozwu rozszerzonego.

UKSC - Art. 3. 1. Opłacie podlega pismo, jeżeli przepis ustawy przewiduje jej pobranie.

2. Opłacie podlegają w szczególności następujące pisma:

(...) 1a) oświadczenie o rozszerzeniu powództwa lub o jego zmianie w sposób powodujący wzrost wartości przedmiotu sporu;

Art. 25a uksc Opłatę od oświadczenia o rozszerzeniu powództwa lub o jego zmianie w sposób powodujący wzrost wartości przedmiotu sporu pobiera się w wysokości różnicy między opłatą należną od powództwa rozszerzonego lub zmienionego a opłatą należną od powództwa w pierwotnej postaci, nie niższej jednak, niż 30 złotych.

Zwrot pisma rozszerzającego powództwo wniesionego bez opłaty.

Art. 130³. KPC § 2. Jeżeli obowiązek uiszczenia lub uzupełnienia opłaty powstał ~~na skutek rozszerzenia lub innej zmiany żądania~~, z innych przyczyn niż wymienione w § 1 albo po wysłaniu odpisu pisma innym stronom, a w przypadku braku takich stron – po wysłaniu zawiadomienia o terminie posiedzenia, przewodniczący wzywa zobowiązanego do uiszczenia należnej opłaty w terminie tygodnia. W przypadku bezskutecznego upływu terminu **sąd prowadzi sprawę bez wstrzymywania biegu postępowania, a o obowiązku uiszczenia opłaty orzeka w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji**, stosując odpowiednio zasady obowiązujące przy zwrocie kosztów procesu.

W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy:

(...) **stosuje się przepis art. 130³ § 2 (opłaty od rozszerzonego powództwa) ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym – do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. (stare KPC).**

Opłata za wnioski o uzasadnienie orzeczenia. Art. 25b UKSC

1. Opłatę stałą w kwocie **100 złotych** pobiera się od **wniosku o doręczenie orzeczenia albo zarządzenia z uzasadnieniem** zgłoszonego w terminie tygodnia od ogłoszenia albo doręczenia tego orzeczenia albo zarządzenia.
2. W przypadku wniesienia środka zaskarżenia opłatę uiszczoną od wniosku o uzasadnienie zalicza się na poczet opłaty od środka zaskarżenia. **Ewentualna nadwyżka nie podlega zwrotowi.**

Opłata za sporządzenie uzasadnienia dotyczy orzeczenia albo zarządzenia. Dotyczy więc zarówno wniosków o uzasadnienie wyroków, jak i uzasadnienie postanowień i zarządzeń.

Skutki braku opłaty od wniosku o uzasadnienie orzeczenia.

Wnioski o uzasadnienie złożone po 6.11.2019 r.:

Art. 328. § 1. Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się na wniosek strony o doręczenie wyroku z uzasadnieniem zgłoszony w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia wyroku.

§ 2. W przypadkach gdy wyrok doręcza się z urzędu, termin, o którym mowa w § 1, liczy się od dnia doręczenia wyroku.

§ 3. We wniosku należy wskazać, czy pisemne uzasadnienie ma dotyczyć całości wyroku czy jego części, w szczególności poszczególnych objętych nim rozstrzygnięć.

§ 4. Sąd odrzuca wniosek niedopuszczalny, spóźniony, nieopłacony lub dotknięty brakami, których nie usunięto mimo wezwania.

Opłaty kancelaryjne.

Art. 77.1. Opłatę od wniosku o wydanie na podstawie akt:

- 1) poświadczonego odpisu, wypisu lub wyciągu;
- 2) odpisu orzeczenia ze stwierdzeniem prawomocności;
- 3) odpisu orzeczenia ze stwierdzeniem wykonalności;
- 4) zaświadczenia

pobiera się w kwocie **20 złotych za każde rozpoczęte 10 stron** wydanego dokumentu.

1a. Opłatę od wniosku o wydanie na podstawie akt **zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku** z przebiegu posiedzenia pobiera się w wysokości **20 złotych za każdy wydany informatyczny nośnik danych**.

Art. 78. Opłatę od wniosku o wydanie **kopii dokumentu**, znajdującego się w aktach sprawy, pobiera się w kwocie **20 złotych za każde rozpoczęte 20 stron wydanej kopii**.

Opłata za klauzulę wykonalności - art. 77a UKSC

Nie pobiera się opłaty od pierwszego wniosku o wydanie na podstawie akt **odpisu orzeczenia kończącego postępowanie z klauzulą wykonalności**, złożonego przez stronę, która wszczęła postępowanie.

Z uzasadnienia projektu ustawy:

Skoro odpis orzeczenia z klauzulą wykonalności jest wydawany w przeważającej większości spraw, to celowe jest po prostu odstąpienie od pobierania za tę czynność dodatkowej opłaty, zwłaszcza że z reguły i tak nie pokrywała ona kosztów pracy poświęconej na przygotowanie dokumentu i jego wysyłkę.

Odsetki od zasądzonych kosztów procesu i wydatków. (sprawy wszczęte od 7.11.2019 r.)

Art. 98 § 1¹ KPC - od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu **należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone, do dnia zapłaty.** Jeżeli orzeczenie to jest prawomocne z chwilą wydania, odsetki należą się za czas po upływie tygodnia od dnia jego ogłoszenia do dnia zapłaty, a jeżeli orzeczenie takie podlega doręczeniu z urzędu – za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

§ 1². W szczególnie uzasadnionym przypadku, na wniosek strony, która w toku procesu poniosła **szczególnie wysoki wydatek podlegający zwrotowi**, sąd może przyznać jej odsetki przewidziane w § 1¹ od kwoty równej temu wydatkowi za czas od dnia jego poniesienia przez stronę do dnia zapłaty.

Art. 109. [Wygaśnięcie roszczenia o zwrot kosztów; ustalanie wysokości]

§ 1. Roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeśli strona najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia nie złoży sądowi spisu kosztów albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych. Jednakże o kosztach należnych stronie działającej bez adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego sąd orzeka z urzędu.

Przykładowe orzeczenie o kosztach procesu.

Wps - 40.000

Opłata 2.000 zł

Koszty zastępstwa - 3.617 zł

zaliczka na biegłego – 3.000 zł wpłacona przez powoda 15.04.2020 r.

Wyrok wydany 17.10.2020 r. uwzględniający powództwo w całości

- II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 8.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi:
- od kwoty 5.617 zł od dnia prawomocności wyroku do dnia zapłaty oraz
  - od kwoty 3.000 zł od dnia 15.04.2020 r. do dnia zapłaty.

Odsetki od kosztów procesu.

A od kiedy naliczać odsetki od kosztów gdy sąd orzeknie o zasadzie rozliczania kosztów i pozostawi szczegółowe rozliczenie referendarzowi na podstawie art. 108 KPC?

Obciążenie kosztami w przypadku niesumiennego zachowania.

Art. 103 § 3 KPC- Jeżeli strona:

- 1) pomimo wezwania do osobistego stawiennictwa nie stawiała się w celu udziału w czynności sądu i nie usprawiedliwiła swego niestawiennictwa,
  - 2) w toku postępowania bez usprawiedliwienia nie stawiała się na posiedzenie mediacyjne pomimo wcześniejszej zgody na mediację
- sąd może, niezależnie od wyniku sprawy, **włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu kosztów w części wyższej, niż nakazywałby to wynik sprawy, a nawet zwrotu kosztów w całości.**
- O możliwości tej sąd poucza strony przy wezwaniu do osobistego stawiennictwa lub przy skierowaniu stron do mediacji.

Przepisy intertemporalne w zakresie kosztów sądowych.

Art. 15

W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 4 (UKSC) w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (**nowe KPC**), stosuje się wyłącznie do:

- 1) pism i wniosków podlegających opłacie, wnoszonych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) wydatków powstałych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Przepisy intertemporalne - art. 9 ust 6

Przepisy art. 98

- § 1¹ (odsetki od kosztów) i
- § 1² (odsetki od wydatków)
- art. 103 § 3 (kara za nadużywanie prawa procesowego)
ustawy zmienianej w art. 1 (KPC)

stosuje się w postępowaniach wszczętych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. po 6.11.2019 r.

Właściwość miejscowa – wyłączenie właściwości przemiennej wobec konsumentów.

Art. 31. § 1. Powództwo w sprawach objętych przepisami oddziału niniejszego wytoczyć można bądź według przepisów o właściwości ogólnej, bądź przed sąd oznaczony w przepisach poniższych.

§ 2. Przepisów oddziału niniejszego (tj. dotyczące właściwości przemiennej) nie stosuje się w sprawach przeciwko konsumentom.

W sprawie przeciwko konsumentowi można wytoczyć powództwo wyłącznie według przepisów o właściwości ogólnej lub wyłącznej.

Właściwość miejscowa nowe regulacje.

Art. 35¹. Powództwo o ochronę dóbr osobistych naruszonych przy wykorzystaniu środków masowego przekazu wytoczyć można przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby **powoda**.

Art. 37². § 1. Powództwo o roszczenia z czynności bankowych **przeciwko bankowi**, innej jednostce organizacyjnej uprawnionej do wykonywania czynności bankowych lub ich następcom prawnym wytoczyć można przed **sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda**.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się także do powództwa przeciwko bankowi hipotecznemu lub jego następcom prawnym o roszczenia z czynności banku hipotecznego.

Właściwość miejscowa przemienne - umowy.

Art. 34. § 1. Powództwo o zawarcie umowy, ustalenie jej treści, o zmianę umowy oraz o ustalenie istnienia umowy, o jej wykonanie, rozwiązanie lub unieważnienie, a także o odszkodowanie z powodu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy można wytoczyć przed sąd miejsca jej wykonania.

§ 2. Za **miejsce wykonania umowy** uważa się miejsce spełnienia świadczenia charakterystycznego dla umów danego rodzaju, w szczególności:

1. w przypadku **sprzedaży rzeczy ruchomych** – miejsce, w którym rzeczy te zgodnie z umową zostały lub miały zostać dostarczone,
2. w przypadku **świadczenia usług** – miejsce, w którym usługi zgodnie z umową były lub miały być świadczone.

§ 3. W przypadku wątpliwości miejsce wykonania umowy powinno być stwierdzone dokumentem.

Badanie właściwości przez Sąd – art. 200 KPC

Art. 200. § 1. (uchylony)

§ 1¹. Swoją **właściwość sąd bierze pod rozwagę z urzędu** w każdym stanie sprawy.

§ 1². Jednakże **niewłaściwość dającą się usunąć za pomocą umowy** stron sąd bierze pod rozwagę z urzędu **tylko do czasu doręczenia pozwu**. Po doręczeniu pozwu sąd bierze tę niewłaściwość pod rozwagę tylko na zarzut pozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

§ 1³. Przepisy § 1¹ i 1² nie uchybiają przepisowi art. 15.

§ 1⁴. **Sąd, który stwierdzi swą niewłaściwość, prześle sprawę sądowi właściwemu.**

§ 2. Sąd, któremu sprawa została przekazana, jest związany postanowieniem o przekazaniu sprawy. Nie dotyczy to wypadku przekazania sprawy sądowi wyższego rzędu. Sąd ten w razie stwierdzenia swej niewłaściwości prześle sprawę innemu sądowi, który uzna za właściwy, nie wyłączając sądu przekazującego.

§ 3. Czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy.

**Czynności poprzedzające rozprawę.
Nowe wymogi pism procesowych.**

Art. 126 KPC – badanie braków formalnych pism procesowych

§ 1. Każde pismo procesowe powinno zawierać:

1. oznaczenie sądu, do którego jest skierowane;
2. imiona i nazwiska lub nazwy stron, ich przedstawicieli ustawowych lub pełnomocników;
3. oznaczenie rodzaju pisma;
4. osnovę wniosku lub oświadczenia;
5. w przypadku, gdy jest to konieczne do rozstrzygnięcia co do wniosku lub oświadczenia – wskazanie faktów, na których strona opiera swój wniosek lub oświadczenie oraz **wskazanie dowodu na potwierdzenie każdego z tych faktów**;
6. podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;
7. wymienienie załączników.

§ 1(1) Do pisma procesowego dołącza się załączniki wymienione w myśl § 1 pkt 7

Treść pisma procesowego - art. 127

§ 1. W piśmie procesowym mającym na celu przygotowanie sprawy do rozstrzygnięcia (pismo przygotowawcze) strona powinna:

- zwięźle podać stan sprawy,
- wyszczególnić, **które fakty przyznaje, a którym zaprzecza** oraz
- wypowiedzieć się co do twierdzeń i dowodów zgłoszonych przez stronę przeciwną.

§ 2. W piśmie przygotowawczym strona **może** także wskazać podstawy prawne swoich żądań lub wniosków.

Art. 130^{1a} zwrot pisma złożonego przez pełnomocnika a zawierającego braki formalne.

Art. 130^{1a}. § 1. Jeżeli pismo procesowe wniesione przez **adwokata, radcę prawnego** (...) nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek **niezachowania warunków formalnych, przewodniczący zwraca pismo stronie bez wezwania do jego poprawienia lub uzupełnienia**. Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.

§ 2. W zarządzeniu o zwrocie pisma wskazuje się braki, które stanowią podstawę zwrotu.

§ 3. W terminie tygodnia od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma strona może je wnieść ponownie. Jeżeli pismo to nie jest dotknięte brakami, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek ten nie następuje w przypadku kolejnego zwrotu pisma, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych.

§ 4. Zarządzenia może wydawać także referendarz sądowy.

Doręczenia przedsiębiorcom.

w art. 133: a) po § 2 dodaje się § 2¹ i 2² w brzmieniu:

§ 2¹. Pisma procesowe lub orzeczenia dla przedsiębiorcy wpisanego do **Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej** doręcza się na adres do doręczeń udostępniony w tej ewidencji, chyba że przedsiębiorca wskazał inny adres do doręczeń.

§ 2². Pisma procesowe lub orzeczenia dla przedsiębiorcy wpisanego do **rejestrzu sądowego** doręcza się na adres udostępniony w tym rejestrze, chyba że przedsiębiorca wskazał inny adres do doręczeń. Jeżeli ostatni udostępniony adres został wykreślony jako niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy i nie zgłoszono wniosku o wpis nowego adresu, który podlegałby udostępnieniu, adres wykreślony jest uważany za adres udostępniony w rejestrze.

Zamiana art. 139 § 3 KPC

Art. 139 § 3 otrzymuje brzmienie:

§ 3. Jeżeli stronie **podlegającej wpisowi do rejestru sądowego** nie można doręczyć pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających ze względu na nieujawnienie w tym rejestrze zmiany adresu, pismo to pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że nowy adres jest sądowi znany.

Po 06.11.2019 r. podmiotom wpisanym do CEiDG nie można doręczać zastępczo w drodze awizo. Takiej przesyłki nie można pozostawić w aktach ze skutkiem doręczenia.

Sposoby doręczeń przez sąd – art. 131 KPC

§ 1. Sąd dokonuje doręczeń przez:

- operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe,
- osoby zatrudnione w sądzie, lub
- sądową służbę doręczeniową.
- Sąd może również dokonywać doręczeń za pośrednictwem komornika w sposób określony w ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych.

§ 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i sposób doręczania pism sądowych przez podmioty, o których mowa w § 1 zdanie pierwsze, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także realizacji gwarancji procesowych jego uczestników, ochronę praw osób, którym pisma są doręczane, oraz ochronę ich danych osobowych.

Zasada faktycznego doręczenia pierwszego pisma pozwanemu – osobie fizycznej

Art. 139¹ § 1 KPC

Jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 zdanie drugie (awizo) nie odebrał pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2 i 3¹ lub inny przepis szczególny przewidujący skutek doręczenia,

przewodniczący zawiadamia o tym powoda przesyłając mu przy tym odpis pisma dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika.

Zasada faktycznego doręczenia pierwszego pisma pozwanemu – osobie fizycznej

Art. 139¹ § 2. Powód w terminie **dwóch miesięcy** doręczenia mu powyższego zobowiązania składa do akt:

- **potwierdzenie doręczenia pisma** pozwanemu przez komornika
albo
- **zwraca pismo i wskazuje aktualny adres** pozwanego lub
- **dowód, że pozwany przebywa** pod adresem wskazanym w pozwie.

Po bezskutecznym upływie terminu dwóch miesięcy stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6 (sąd może zawiesić postępowanie)

Ustawa o komornikach sądowych z dnia 22.03.2018 r.

art. 3 ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

na zlecenie sądu albo **na wniosek powoda zobowiązanego przez sąd na podstawie art. 139¹ § 1 KPC** - osobiście doręcza bezpośrednio adresatowi zawiadomienia sądowe, pisma procesowe oraz inne dokumenty sądowe za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty albo stwierdza, że adresat pod podanym adresem nie zamieszkuje.

9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

Komornik **nie może odmówić wykonania czynności**, o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1 i 2, jeżeli jest właściwy do ich podjęcia i zostały one zlecone przez sąd, prokuratora, albo osobę zobowiązaną przez sąd do złożenia wniosku.

Koszty doręczenia – ustawa z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych

Art. 6. Wydatkami są: (...)

8) **koszty doręczenia korespondencji** z wyjątkiem kosztów doręczenia stronom zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, postępowania zabezpieczającego lub postępowania o wykonanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym.

Art. 41. Opłata stała za bezpośrednie i osobiste doręczenie pism w sposób przewidziany w art. 3 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 771 ze zm.) **wynosi 60 złotych**. Opłatę pobiera się za doręczenie na jeden adres oznaczonego pisma w sprawie, niezależnie od liczby adresatów tego pisma tam zamieszkałych i liczby podjętych prób doręczenia.

Ustawa o komornikach sądowych z 22.03.2018 r. – art. 3a poszukiwanie pozwanego.

1. Doręczenia, o którym mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1, komornik dokonuje **w terminie 14 dni od dnia otrzymania zlecenia**.
2. **Jeżeli adresata nie zastano przy próbie doręczenia**, komornik **ustala**, czy adresat zamieszkuje pod wskazanym adresem. W tym celu komornik może żądać niezbędnych informacji od podmiotów wymienionych w art. 761 § 1¹ pkt 13 KPC. Treść dokonanych ustaleń komornik wciąga do protokołu, do którego przepis art. 809 KPC stosuje się odpowiednio.

Ustawa o komornikach sądowych art. 3a ust. 3 - awizo komornicze.

3. Jeżeli próba doręczenia okaże się bezskuteczna, a zgodnie z ustaleniami komornika adresat zamieszkuje pod podanym adresem, w oddawczej skrzynce pocztowej adresata umieszcza się zawiadomienie o podjętej próbie doręczenia wraz z informacją o możliwości odbioru pisma w kancelarii komornika oraz pouczeniem, że należy je odebrać w terminie 14 dni od dnia umieszczenia zawiadomienia.

Jeżeli pod wskazanym adresem zastano dorosłego domownika adresata, o możliwości odbioru pisma poucza się dodatkowo tego domownika.

W przypadku bezskutecznego upływu terminu do odbioru pisma, pismo uważa się za doręczone w ostatnim dniu tego terminu, a komornik zwraca pismo podmiotowi zlecającemu doręczenie informując go o dokonanych ustaleniach oraz o dacie doręczenia.

Ustawa o komornikach sądowych art. 3a – bezskuteczne doręczenie

4. Jeżeli próba doręczenia okaże się bezskuteczna, a zgodnie z ustaleniami komornika adresat nie zamieszkuje pod podanym adresem, komornik zwraca pismo podmiotowi zlecającemu doręczenie informując go o dokonanych ustaleniach.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, komornik udziela podmiotowi zlecającemu informacji o dokonanych ustaleniach **przez nadesłanie kopii protokołu**.

Ustalenie adresu pozwanego.

Art. 3 ust 4 pkt 1a UoKS

Komornik na zlecenie podmiotu o którym mowa w ust. 1 (powoda) podejmuje czynności zmierzające do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania adresata.

Opłata stała od wniosku o podjęcie czynności zmierzających do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania adresata o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1a ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sadowych **wynosi 40 zł.**

Doręczenie przez pracownika kancelarii.

Art. 153 Ustawy o komornikach sądowych

1a. Po upływie 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy o pracę pracownik kancelarii może zostać upoważniony na piśmie przez komornika do samodzielnego dokonywania czynności, o których mowa w **art. 3 ust. 4 pkt 1**, przy czym czynności te nie mogą się wiązać z zastosowaniem środków przymusu. Upoważnić można tylko pracownika, który nie był skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

1b. Wykonując czynności, o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1, pracownik **ma prawo legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości.**

Doręczenie w toku postępowania egzekucyjnego.

Art. 759² KPC

§ 1 Komornik dokonuje doręczeń administracyjnym organom egzekucyjnym oraz organom podatkowym wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 63a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

§ 2 Do doręczeń dokonywanych za pośrednictwem komornika w postępowaniu egzekucyjnym przepisu art. 139¹ nie stosuje się.

Pouczenia stron – art. 5 KPC.

§ 1. W razie uzasadnionej potrzeby sąd może udzielić stronom i uczestnikom postępowania niezastępowanym przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej niezbędnych **pouczeń co do czynności procesowych**.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, **wzory pouczeń**, których udzielania na piśmie wymaga kodeks, mając na względzie konieczność zapewnienia komunikatywności przekazu. (do 7.08.2020 r.)

§ 3. Wzory pouczeń, o których mowa w § 2, wraz z ich tłumaczeniami na języki obce najczęściej wykorzystywane w obrocie z zagranicą Minister Sprawiedliwości udostępnia na stronie internetowej urzędu go obsługującego.

Zakres pouczeń - art. 205²

§ 1. Równocześnie z doręczeniem pism, o których mowa w art. 205¹ § 1, poucza się strony o:

- 1) możliwości rozwiązania sporu w drodze ugody zawartej przed sądem lub mediatorem;
- 2) obowiązku udziału w posiedzeniu przygotowawczym i przedstawienia wszystkich twierdzeń i dowodów na tym posiedzeniu;
- 3) skutkach niedopełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 2, w szczególności możliwości wydania przez sąd wyroku zaocznego na posiedzeniu niejawnym i warunkach jego wykonalności, obciążenia kosztami postępowania, a także możliwości umorzenia postępowania oraz pominięcia spóźnionych twierdzeń i dowodów;
- 4) możliwości ustanowienia pełnomocnika procesowego oraz o tym, że zastępstwo adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego nie jest obowiązkowe;
- 5) obowiązku złożenia pisma przygotowawczego na zarządzenie przewodniczącego, wymogach co do jego treści i skutkach ich niedochowania;
- 6) zwrocie pisma przygotowawczego złożonego bez zarządzenia przewodniczącego.

Zakres pouczeń - art. 205²

§ 2. Pozwanego poucza się także o czynnościach procesowych, które może lub powinien podjąć, jeśli nie uznaje żądania pozwu w całości lub części, w szczególności obowiązku złożenia odpowiedzi na pozew, w tym obowiązujących w tym zakresie wymaganiach co do terminu i formy.

§ 3. Pouczenia, o których mowa w § 1 i 2, **doręcza się bezpośrednio stronie**, z wyjątkiem strony, o której mowa w art. 1135⁵ § 1.

Nie doręcza się ich PGRP ani pełnomocnikowi, który jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym.

Pouczenie o prawdopodobnym wyniku i możliwej zmianie podstawy prawnej.

Art. 156¹. W miarę potrzeby na posiedzeniu przewodniczący może pouczyć strony o **prawdopodobnym wyniku sprawy** w świetle zgłoszonych do tej chwili twierdzeń i dowodów.

Art. 156². Jeżeli w toku posiedzenia okaże się, że o **żądaniu lub wniosku strony można rozstrzygnąć na innej podstawie prawnej**, niż przez nią wskazana, **uprzedza się o tym strony** obecne na posiedzeniu.

Wskazówki i pouczenia sądu a zasada bezstronności i przesłanki wyłączenia sędziego

Przepisy dotychczasowe

Przepisy nowe

Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze - Księga pierwsza. Proces - Tytuł I. Sąd
Dział III. Wyłączenie sędziego

Art. 49. Niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48, sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Art. 49. § 1. Niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48, sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

§ 2. Za okoliczność taką nie poczytuje się wyrażenia przez sędziego poglądu co do prawa i faktów przy wyjaśnianiu stronom czynności sądu lub nakłanianiu do ugody.

Zawezwanie do próby ugodowej – art. 185.

§ 1. O zawezwanie do próby ugodowej – bez względu na właściwość rzeczową – można zwrócić się do **sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika**, a w braku podstaw do ustalenia tej właściwości – do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania albo siedziby wzywającego.

§ 1¹. W wezwaniu należy **zwięźle oznaczyć sprawę i przedstawić propozycje ugodowe**. Do wezwania niespełniającego tych wymogów przepis art. 130 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Z posiedzenia sporządza się protokół. Jeżeli doszło do ugody, jej osnovę wciąga się do protokołu albo zamieszcza się w odrębnym dokumencie stanowiącym załącznik do protokołu i stwierdza podpisami stron. Niemożność podpisania ugody stwierdza się w protokole.

Zawezwanie do próby ugodowej – art. 186

§ 2.

Jeżeli przeciwnik bez usprawiedliwienia nie stawi się na posiedzenie, sąd na żądanie wzywającego, który wniósł następnie w tej sprawie pozew, odpowiedź na pozew, sprzeciw lub zarzuty od nakazu zapłaty, uwzględni koszty wywołane próbą ugodową w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Przygotowanie rozprawy.

Rozdział 2a

Organizacja postępowania

Przygotowanie rozprawy – doręczenie pozwu. Skutki braku odpowiedzi na pozew.

Art. 205¹.

§ 1. Przewodniczący zarządza doręczenie pozwu pozwanemu i **wzywa go do złożenia odpowiedzi na pozew**, wyznaczając mu do tego odpowiedni **termin, nie krótszy niż dwa tygodnie**.

O zarządzeniu doręczenia pozwu zawiadamia się powoda.

§ 2. Przewodniczący zarządza **zwrot odpowiedzi na pozew** złożonej z uchybieniem terminu.

Skutek braku odpowiedzi na pozew – wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym.

Art. 339. § 1. Sąd może wydać **wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym**, gdy pozwany **w przepisany terminie nie złożył odpowiedzi na pozew**.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o faktach zawarte w pozwie lub pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed posiedzeniem, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Wzajemne doręczanie pism przez pełnomocników – art.132 KPC.

Art. 132 § 1 W toku sprawy adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy oraz Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej doręczają sobie nawzajem bezpośrednio odpisy pism procesowych z załącznikami.

W treści pisma procesowego wniesionego do sądu zamieszcza się **oświadczenie o doręczeniu** odpisu pisma drugiej stronie albo o jego nadaniu przesyłką poleconą.

Pismo niezawierające powyższego oświadczenia podlega zwrotowi bez wzywania do usunięcia tego braku.

Art. 132 § 1² Przepis § 1 nie dotyczy pism wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, podlegających doręczeniu adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu lub Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, którzy dokonali wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Wzajemne doręczanie pism przez pełnomocników w postaci elektronicznej mailem lub faxem – art.132 § 1³ KPC.

Art. 132 § 1³. Pisma, o których mowa w § 1 (doręczane sobie wzajemnie przez pełnomocników) pełnomocnicy, o których w nim mowa, **doręczają sobie nawzajem wyłącznie w postaci elektronicznej**, jeżeli złożą sądowi zgodne oświadczenia odpowiedniej treści i podadzą do wiadomości sądu używane dane adresowe, w szczególności adres poczty elektronicznej lub numer faksu.

Oświadczenia nie podlegają odwołaniu, a zastrzeżenia warunku lub terminu uważa się za niebyłe.

Na zgodny wniosek stron lub w innych uzasadnionych przypadkach sąd zarządza odstąpienie od takiego sposobu doręczania.

Postępowanie zabezpieczające.

Postępowanie zabezpieczające – zakres zmian.

1) Tryb postępowania w przedmiocie zabezpieczenia. Wydanie postanowienia co do zasady na posiedzeniu niejawnym.

2) uściślenie zasad doręczania postanowień rozstrzygających co do wniosku o zabezpieczenie,

3) zażalenie na postanowienie o zabezpieczeniu.

4) rozstrzygnięcie kwestii następstwa hipotek uzyskanych na podstawie zabezpieczenia i prawomocnego rozstrzygnięcia co do istoty sprawy

Opłata od wniosku o zabezpieczenie

Złożonego wraz z pozwem:

- art. 95 ust 1 UKSC

Nie **pobiera się opłat** od wniosku o:

- 1) udzielenie zabezpieczenia, zgłoszonego w piśmie rozpoczynającym postępowanie.

Złożonego w toku postępowania:

- art. 68 ust 1 UKSC

Opłatę stałą w kwocie **100 złotych** pobiera się od wniosku o:

- 1) **udzielenie, zmianę lub uchylenie zabezpieczenia roszczenia;**

Opłata od wniosku o zabezpieczenie.

Art. 69. UKSC

1. Od wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego **złożonego przed wniesieniem pisma wszczynającego postępowanie** pobiera się **czwartą część opłaty należnej od pozwu o to roszczenie.**

2. Uiszczoną opłatę zalicza się na poczet opłaty od pisma wszczynającego postępowanie, jeżeli zostało wniesione w terminie przewidzianym do tego w przepisach o zabezpieczeniu. W przypadku oddalenia wniosku termin ten wynosi dwa tygodnie od dnia doręczenia postanowienia, a jeżeli postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym – od dnia jego ogłoszenia.

Tryb orzekania o zabezpieczeniu.

Przepisy dotychczasowe

Przepisy projektowane

Część druga. Postępowanie zabezpieczające Tytuł I. Przepisy ogólne

Art. 735. § 1. ~~Wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.~~
(...)

Art. 735. § 1. Postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej lub sąd uzna za celowe przeprowadzenie rozprawy. (...)

Art. 742. (...)
§ 2. ~~Postanowienie w przedmiocie uchylenia lub ograniczenia zabezpieczenia może zapaść tylko po przeprowadzeniu rozprawy.~~ (...)

Art. 742. (...)
§ 2. Przed wydaniem postanowienia w przedmiocie uchylenia lub ograniczenia zabezpieczenia sąd wysłucha uprawnionego. (...)

Doręczanie postanowień dotyczących zabezpieczenia.

Art. 740. § 1. Wydane na posiedzeniu niejawnym postanowienie o odmowie udzielenia zabezpieczenia, jak również postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, które podlega wykonaniu przez organ egzekucyjny oraz dalsze postanowienia dotyczące tego zabezpieczenia **sąd doręcza tylko uprawnionemu**, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. **Doręczenia obowiązanemu postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia dokonuje organ egzekucyjny równocześnie z przystąpieniem do wykonania postanowienia.**

§ 4. Przepisy § 1 i 2 stosuje się także do postanowień w przedmiocie zabezpieczenia przez obciążenie nieruchomości hipoteką przymusową. **Doręczenia obowiązanemu postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia dokonuje sąd prowadzący księgę wieczystą równocześnie z doręczeniem orzeczenia w przedmiocie wniosku o wpis hipoteki.**

Zażalenie na postanowienie dotyczące zabezpieczenia.

Niedewolutywność zażalenia na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia

Art. 741. § 1. Na postanowienie sądu pierwszej instancji w przedmiocie zabezpieczenia przysługuje zażalenie.

§ 2. Zażalenie rozpoznaje sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, w składzie trzech sędziów.

§ 3. Sąd może uchylić zaskarżone postanowienie tylko w przypadku nieważności postępowania.

Posiedzenie przygotowawcze.

Obligatoryjność posiedzenia przygotowawczego - art. 205⁴.

§ 1. Po złożeniu odpowiedzi na pozew, a także gdy odpowiedź na pozew nie została złożona, ale wyrok zaoczny nie został wydany, przewodniczący wyznacza posiedzenie przygotowawcze i wzywa na nie strony.

§ 2. Przewodniczący i sąd są obowiązani podejmować czynności tak, by termin pierwszego posiedzenia przygotowawczego przypadł **nie później niż dwa miesiące** po dniu złożenia odpowiedzi na pozew albo ostatniego pisma przygotowawczego złożonego w wykonaniu zarządzenia przewodniczącego, a jeżeli odpowiedź na pozew albo pismo przygotowawcze nie zostaną złożone – nie później niż dwa miesiące po upływie terminu do złożenia tych pism.

§ 3. Jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że przeprowadzenie posiedzenia przygotowawczego nie przyczyni się do sprawniejszego rozpoznania sprawy, przewodniczący może jej nadać inny właściwy bieg, w szczególności skierować ją do rozpoznania, także na rozprawie.

Brak obligatoryjnego posiedzenia przygotowawczego w postępowaniu uproszczonym.

Art. 505² KPC

W sprawach rozpoznawanych według przepisów niniejszego działu (postępowanie uproszczone) **posiedzenia przygotowawczego nie przeprowadza się**, chyba że z okoliczności sprawy wynika, że przeprowadzenie posiedzenia przygotowawczego może przyczynić się do sprawniejszego rozpoznania sprawy.

Art. 205⁵ – zasady prowadzenia posiedzenia przygotowawczego.

§ 1. Posiedzenie przygotowawcze służy rozwiązaniu sporu bez potrzeby prowadzenia dalszych posiedzeń, zwłaszcza rozprawy. Jeżeli nie uda się rozwiązać sporu, na posiedzeniu przygotowawczym sporządza się z udziałem stron plan rozprawy.

§ 2. Posiedzenie przygotowawcze odbywa się według przepisów o posiedzeniu niejawnym. W toku posiedzenia przygotowawczego zachowanie szczególnych przepisów postępowania nie jest konieczne, jeżeli przyczyni się to do osiągnięcia celów tego posiedzenia.

Stawiennictwo na posiedzeniu przygotowawczym - art. 205⁵ KPC

§ 3. Do udziału w posiedzeniu przygotowawczym **obowiązane są strony i ich pełnomocnicy**. Przewodniczący może **zwolnić stronę od obowiązku stawienia się** na posiedzeniu przygotowawczym, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że udział pełnomocnika będzie wystarczający.

§ 4. Przed rozpoczęciem posiedzenia przygotowawczego **powód może wnieść o jego przeprowadzenie bez swego udziału**. Wniosek nie podlega cofnięciu, z zastrzeżeniem terminu albo warunku uważa się za nieistniejące. W takim wypadku **niestawiennictwo powoda lub jego pełnomocnika** na posiedzeniu przygotowawczym nie prowadzi do umorzenia postępowania, plan rozprawy sporządza się bez udziału powoda a ustalenia zawarte w planie rozprawy wiążą powoda w dalszym toku postępowania.

Skutki braku stawiennictwa na posiedzeniu przygotowawczym - art. 205⁵ KPC

§ 5. Jeżeli powód bez usprawiedliwienia **nie stawi się na posiedzenie przygotowawcze, sąd umarza postępowanie**, rozstrzygając o kosztach jak przy cofnięciu pozwu, chyba że sprzeciwi się temu obecny na tym posiedzeniu **pozwany**. Jeżeli powód w terminie tygodnia od doręczenia mu postanowienia o umorzeniu usprawiedliwi swe niestawiennictwo, sąd uchyli to postanowienie i nada sprawie właściwy bieg. Przepisu tego nie stosuje się w przypadku kolejnego niestawiennictwa.

§ 6. Jeżeli **pozwany nie stawi się na posiedzenie przygotowawcze**, plan rozprawy sporządza się bez jego udziału. Ustalenia zawarte w planie rozprawy wiążą pozwanego w dalszym toku postępowania. W przypadku nieusprawiedliwionego niestawiennictwa przepis art. 103 § 3 stosuje się.

§ 7. Jeżeli strona, która stawiła się na posiedzenie przygotowawcze, nie bierze w nim udziału, **plan rozprawy sporządza się bez jej udziału**. Ustalenia zawarte w planie rozprawy wiążą tę stronę w dalszym toku postępowania. Przepis art. 103 § 3 stosuje się odpowiednio.

Protokół z posiedzenia przygotowawczego art. 205⁸ KPC

§ 1. Z przebiegu posiedzenia przygotowawczego sporządza się **wyłącznie protokół pisemny**. W protokole tym nie zamieszcza się oświadczeń stron złożonych w ramach prób polubownego rozwiązania sporu; przepis art. 183⁴ § 3 stosuje się odpowiednio. **Przewodniczący może również odstąpić od zamieszczenia innych wzmianek wymaganych przez przepisy ogólne, jeżeli może to ułatwić rozwiązanie sporu bez rozprawy.**

Przebieg posiedzenia przygotowawczego w części obejmującej próbę rozwiązania sporu bez potrzeby prowadzenia dalszych posiedzeń **nie podlega utrwaleniu w sposób przewidziany w art. 9¹.**

§ 2. **Jeżeli zawarto ugodę**, wciąga się ją do protokołu albo zamieszcza w odrębnym dokumencie, podpisanym przez strony, stanowiącym załącznik do protokołu.

Dążenie do polubownego zakończenia procesu - art. 205⁶ KPC

Projekt zmiany KPC **zobowiązuje sędziego do debaty ze stronami na temat możliwych rozstrzygnięć** sprawy.

Ma to się odbywać w toku posiedzenia wstępnego prowadzonego na zasadzie **art. 205⁶**, na którym sędzia jest obowiązany w szczególności:

- ustalić przedmiot sporu, wyjaśnić stanowiska stron i zaznajomić je z prawnymi aspektami sporu (art. 205⁶ § 1),
- skłaniać strony do pojednania oraz dążyć do ugodowego załatwienia sprawy, w szczególności w drodze mediacji. W tym celu sędzia może poszukiwać ze stronami polubownych sposobów rozwiązania sporu, wspierać strony w formułowaniu propozycji ugodowych oraz wskazywać sposoby i skutki rozwiązania sporu, w tym skutki finansowe (art. 205⁶ § 2),

Odroczenie posiedzenia przygotowawczego.

Art. 205⁷. § 1. Jeżeli na posiedzeniu przygotowawczym **sąd skierował strony do mediacji**, posiedzenie **odracza się** do czasu zakończenia mediacji.

§ 2. W razie potrzeby, zwłaszcza gdy istnieją widoki polubownego rozwiązania sporu lub gdy zajdzie potrzeba wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy albo w przypadku usprawiedliwionego niestawiennictwa strony, a także na zgodny wniosek stron, posiedzenie przygotowawcze **można odroczyć** na czas oznaczony, **nie dłuższy niż trzy miesiące**.

§ 3. Na **wniosek stron posiedzenie przygotowawcze można odroczyć** jeszcze raz – na czas oznaczony, nie dłuższy niż trzy miesiące.

§ 4. Dalsze odraczanie posiedzenia przygotowawczego jest niedopuszczalne.

Prekluzja dowodowa przy wyznaczeniu posiedzenia przygotowawczego.

Art. 205¹². § 1.

Jeżeli wyznaczono posiedzenie przygotowawcze, **strona może przytaczać twierdzenia i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej do chwili zatwierdzenia planu rozprawy.**

Twierdzenia i dowody zgłoszone po zatwierdzeniu planu rozprawy **podlegają pominięciu**, chyba że strona wykaże, że ich powołanie nie było możliwe albo potrzeba ich powołania wynikła później.

UWAGA na art. 205³ § 3 KPC

Jeżeli sąd zobowiąże stronę do złożenia pisma przygotowawczego ze wskazaniem wszystkich twierdzeń i dowodów to zgodnie z art. 205³ § 3. Późniejsze wyznaczenie posiedzenia przygotowawczego nie powoduje otwarcia terminu do zgłaszania nowych twierdzeń i dowodów.

Plan rozprawy.

Plan rozprawy zawiera rozstrzygnięcia co do wniosków dowodowych stron, zastępując w tym zakresie postanowienie dowodowe.

Przepisy art. 236 i art. 243² stosuje się odpowiednio.

W miarę potrzeby plan rozprawy może zawierać:

- 1) dokładne określenie przedmiotów żądań stron, w tym rozmiar dochodzonych świadczeń wraz z należnościami ubocznymi;
- 2) dokładnie określone zarzuty, w tym formalne;
- 3) ustalenie, które fakty i oceny prawne pozostają między stronami sporne;
- 4) terminy posiedzeń i innych czynności w sprawie;
- 5) harmonogram rozprawy, czyli kolejność i termin przeprowadzenia dowodów oraz roztrząsania wyników postępowania dowodowego;
- 6) termin zamknięcia rozprawy lub ogłoszenia wyroku;
- 7) rozstrzygnięcia co do innych zagadnień, o ile są niezbędne do prowadzenia postępowania.

Plan rozprawy.

- Spory co do poszczególnych zagadnień objętych planem rozprawy rozstrzyga przewodniczący.
- Plan rozprawy podpisują strony. Odmowę złożenia podpisu przez stronę odnotowuje się w planie.
- Przewodniczący zatwierdza plan rozprawy (zarządzeniem).
- Plan rozprawy stanowi załącznik do protokołu posiedzenia przygotowawczego. **Do planu rozprawy stosuje się odpowiednio przepisy o zarządzeniu.**
- Plan rozprawy z urzędu doręcza się stronom. **Doręczenie stronie planu rozprawy zastępuje zawiadomienie jej o terminach posiedzeń i innych czynności objętych planem.** Jeżeli plan obejmuje obowiązki, które strona wykonać musi osobiście, w szczególności stawienie się na czynności wymagające jej osobistego stawiennictwa, doręcza się go także bezpośrednio stronie, z wyjątkiem strony, o której mowa w art. 1135⁵ § 1; w takim przypadku doręczenie planu zastępuje także wezwanie strony do wykonania tych obowiązków. O skutkach tych należy stronę pouczyć.

Zamiana planu rozprawy Art. 205¹¹

Sąd może postanowieniem zmienić plan rozprawy, który stał się nieaktualny. **Postanowienie** wydaje się po wysłuchaniu stron, z tym, że na wniosek choćby jednej z nich przeprowadza się kolejne posiedzenie przygotowawcze. Nie dotyczy to przypadku, w którym zmiana planu rozprawy obejmuje jedynie wyznaczenie dodatkowych terminów przesłuchania objętych planem świadków, biegłych lub stron.

W razie istotnej potrzeby można sporządzić nowy plan rozprawy. W takim przypadku **przeprowadzenie kolejnego posiedzenia przygotowawczego jest obowiązkowe**. Pierwotny plan rozprawy traci moc w części, w której nowy plan jest odmienny.

Zmiana planu rozprawy lub wyznaczenie kolejnego posiedzenia przygotowawczego nie powoduje otwarcia terminu do zgłaszania nowych twierdzeń i dowodów.

Art. 206¹ – Rozprawa.

Rozprawę należy przygotować tak, aby nie było przeszkód do rozstrzygnięcia sprawy **na pierwszym posiedzeniu na nią wyznaczonym.**

Więcej niż jedno posiedzenie wyznacza się tylko w razie konieczności, zwłaszcza gdy przeprowadzenie wszystkich dowodów na jednym posiedzeniu nie będzie możliwe.

W takim przypadku **posiedzenia powinny się odbywać w kolejnych dniach**, a jeżeli nie jest to możliwe – tak aby upływ czasu pomiędzy kolejnymi posiedzeniami nie był nadmierny.

Powództwo wzajemne

ograniczenie terminu złożenia - Art. 204.

- § 1. **Powództwo wzajemne** jest dopuszczalne, jeżeli:
- roszczenie wzajemne jest w związku z roszczeniem powoda lub
  - nadaje się do potrącenia.

Powództwo wzajemne można wytoczyć nie później, niż:

- w **odpowiedzi na pozew**, a jeżeli jej nie wniesiono
- w **sprzeciwie od wyroku zaocznego** albo
- przy **rozpoczęciu pierwszego posiedzenia**, o którym zawiadomiono albo na które wezwano pozwanego.

Zarzut potrącenia.

Art. 203¹. § 1. Podstawą zarzutu potrącenia może być tylko **wierzytelność pozwanego z tego samego stosunku prawnego** co wierzytelność dochodzona przez powoda, chyba że wierzytelność pozwanego jest **niesporna** lub **uprawdopodobniona dokumentem nie pochodzącym wyłącznie od pozwanego**.

§ 2. Pozwany może podnieść zarzut potrącenia **nie później, niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy** albo w **terminie dwóch tygodni od dnia, gdy wierzytelność pozwanego stała się wymagalna**.

§ 3. Zarzut potrącenia może zostać podniesiony **tylko w piśmie procesowym**. Do pisma tego odpowiednio stosuje się przepisy dotyczące pozwu, **z wyjątkiem opłat**.

Złożenie zarzutu potrącenia po terminie.

art. 167 KPC czynność procesowa podjęta przez stronę po upływie terminu jest bezskuteczna.

Postępowanie dowodowe.

Ustawowa prekluzja dowodowa – art. 205¹² KPC

§ 1. Jeżeli **wyznaczono posiedzenie przygotowawcze**, strona może przytaczać twierdzenia i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej **do chwili zatwierdzenia planu rozprawy**. Twierdzenia i dowody zgłoszone po zatwierdzeniu planu rozprawy **podlegają pominięciu**, chyba że strona uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo potrzeba ich powołania wynikła później.

§ 2. Jeżeli **nie zarządzono przeprowadzenia posiedzenia przygotowawczego**, strona może przytaczać twierdzenia i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej **aż do zamknięcia rozprawy**, z zastrzeżeniem niekorzystnych skutków, które według przepisów Kodeksu mogą dla niej wyniknąć z działania na zwłokę lub niezastosowania się do zarządzeń przewodniczącego i postanowień sądu.

Zarządzenie wymiany pism procesowych i sądowa prekluzja dowodowa - art. 205³

§ 1. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności w sprawach zawitych lub obrachunkowych, **przewodniczący może zarządzić** wymianę przez strony pism przygotowawczych, oznaczając porządek składania pism, terminy, w których pisma należy złożyć i okoliczności, które mają być wyjaśnione.

§ 2. Przewodniczący może zobowiązać stronę, by w piśmie przygotowawczym podała **wszystkie twierdzenia i dowody istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pod rygorem utraty prawa do ich powoływania w toku dalszego postępowania**. W takim przypadku twierdzenia i dowody zgłoszone z naruszeniem tego obowiązku **podlegają pominięciu**, chyba że strona wykaże, iż ich powołanie w piśmie przygotowawczym nie było możliwe albo że potrzeba powołania wynikła później.

§ 3. Późniejsze wyznaczenie **posiedzenia przygotowawczego** nie powoduje otwarcia terminu do zgłaszania nowych twierdzeń i dowodów.

§ 4. Stronę reprezentowaną przez adwokata, radcę prawnego (...) przewodniczący **może zobowiązać do wskazania w piśmie przygotowawczym także podstaw prawnych jej żądań** i wniosków, w miarę potrzeby ograniczając zakres tego wskazania.

§ 5 Przewodniczący zarządza zwrot pisma przygotowawczego złożonego z uchybieniem terminu albo bez zarządzenia

Fakty powszechnie znane i powszechnie dostępne.

Art. 228. § 1. Fakty powszechnie znane nie wymagają dowodu. **Sąd bierze je pod uwagę nawet bez powołania się na nie przez strony.**

§ 2. Nie wymagają dowodu również fakty o których informacja jest powszechnie dostępna oraz fakty znane sądowi z urzędu, jednakże sąd powinien zwrócić na nie uwagę stron.

Wniosek dowodowy.

Art. 235¹.

We wniosku o przeprowadzenie dowodu strona jest obowiązana:

- 1) **oznaczyć dowód** w sposób umożliwiający przeprowadzenie go oraz
- 2) **określić i wyszczególnić fakty**, które mają zostać wykazane tym dowodem.

Dowody z dokumentów złożonych do akt.

Art. 243² KPC

Dokumenty znajdujące się w aktach sprawy lub do nich dołączone stanowią dowody **bez wydawania odrębnego postanowienia**.

Pomijając dowód z takiego dokumentu sąd wyda postanowienie

Postanowienie dowodowe - art. 236

§ 1. W postanowieniu o dopuszczeniu dowodu sąd oznaczy **środek dowodowy** i **fakty**, które mają nim zostać wykazane, a w miarę potrzeby i możliwości – także **termin i miejsce przeprowadzenia dowodu**.

§ 2. Jeżeli o wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodu wносиła strona, w postanowieniu wystarczy powołać się na treść jej wniosku.

§ 3. Zlecając przeprowadzenie dowodu sędziemu wyznaczonemu albo sądowi wezwanemu sąd oznaczy tego sędziego albo ten sąd. Jeżeli nie oznaczono terminu lub miejsca przeprowadzenia dowodu, oznaczy je sędzia wyznaczony albo sąd wezwany.

Art. 240 § 1 Sąd nie jest związany swym postanowieniem dowodowym i może je stosownie do okoliczności uchylić lub zmienić.

Podstawy pominięcia dowodów - art. 235².

Sąd może w szczególności **pomiąć dowód**:

1. którego przeprowadzenie wyłącza przepis KPC;
2. mający wykazać fakt bezsporny, nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy lub udowodniony zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy;
3. nieprzydatny do wykazania danego faktu;
4. niemożliwy do przeprowadzenia;
5. zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania;
6. gdy wniosek strony nie odpowiada wymogom artykułu poprzedzającego, a strona mimo wezwania nie usunęła tego braku.

§ 2. Pomijając dowód **sąd wydaje postanowienie**, w którym **wskazuje jego podstawę prawną**.

Zastrzeżenia do protokołu – art. 162 KPC

Art. 162. Strona powinna zwrócić uwagę sądu na uchybienie przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu.

Zastrzeżenie można zgłosić **najpóźniej na kolejnym posiedzeniu.**

Stronie, reprezentowanej przez adwokata, radcę prawnego (...) która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na to uchybienie w dalszym toku postępowania, Skutku tego nie niweczy wypowiedzenie lub cofnięcie pełnomocnictwa.

Przepisu § 2 nie stosuje się gdy chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu lub gdy strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy.

Zawiadomienie świadka przez stronę.

Art. 242¹

Strona, która wносиła o wezwanie na rozprawę świadka, biegłego lub innej osoby, **powinna dołożyć starań, by osoba ta stawiała się** w wyznaczonym czasie i miejscu, w szczególności **zawiadomić ją o obowiązku, czasie i miejscu stawiennictwa.**

Zeznania świadków obłożnie chorych. Zeznania świadków na piśmie.

Art. 263. Świadka, który nie może się stawić na wezwanie z powodu choroby, kalectwa lub innej nie dającej się pokonać przeszkody, **przesłuchuje się w miejscu jego pobytu.**

Art. 271¹. Świadek **składa zeznanie na piśmie, jeżeli sąd tak postanowi.** W takim przypadku świadek składa przyrzeczenie przez podpisanie tekstu przyrzeczenia. Świadek obowiązany jest złożyć tekst zeznania w sądzie w terminie wyznaczonym przez sąd. Przepisy art. 165 § 2, art. 274 § 1 i art. 276 stosuje się odpowiednio.

Wysłuchanie stron w procesie – oświadczenie złożone na piśmie.

Art. 226¹ KPC

Ilekroć ustawa przewiduje wysłuchanie stron lub innych osób, stosownie do okoliczności może się to odbyć poprzez:

- 1) **wezwanie stron do złożenia odpowiednich oświadczeń na posiedzeniu albo**
- 2) **poprzez wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska w piśmie procesowym lub za pomocą środków komunikowania się na odległość, o ile dają one pewność co do osoby składającej oświadczenie.**

Opinie biegłych sporządzone w innych postępowaniach - Art. 278¹ KPC

Sąd może dopuścić dowód z opinii sporządzonej na zlecenie organu władzy publicznej **w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę**.

W postępowaniu cywilnym możliwe będzie dopuszczenie opinii sporządzonej np.:

- innym postępowaniu cywilnym,
- w postępowaniu karnym (np. sprawy dotyczące wypadków drogowych, błędów lekarskich)
- w postępowaniu administracyjnym (np. sprawy dotyczące rozgraniczeń nieruchomości;

Spowoduje to zmniejszenie kosztów i przyspieszenie postępowania cywilnego

Uzupełnienie opinii biegłego

Art. 286 KPC

Sąd może zażądać **ustnego lub pisemnego uzupełnienia opinii lub jej wyjaśnienia**, a także dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych.

DOTYCHCZAS

Sąd może zażądać **ustnego wyjaśnienia opinii** złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby **zażądać dodatkowej opinii** od tych samych lub innych biegłych.

Wynagrodzenie biegłego

Art. 288 KPC

- §1. Biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za stawiennictwo w sądzie i wykonaną pracę oraz zwrotu wydatków.
- §2. Przewodniczący może przyznać biegłemu zaliczkę na poczet wydatków.
- §3. **Jeżeli opinia jest niepełna lub niejasna, o przyznaniu wynagrodzenia i zwrotu wydatków rozstrzyga się po jej uzupełnieniu lub wyjaśnieniu.**

Orzeczenia.

Skład sądu.

Art. 47. (...) § 3. **Postanowienia poza rozprawą wydaje sąd w składzie jednego sędziego.**

§ 3¹. Zarządzenia wydaje przewodniczący.

§ 3². W sprawach rozpoznawanych w składzie jednego sędziego sędzia ten ma prawa i obowiązki przewodniczącego.

§ 4. Prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawłość lub precedensowy charakter sprawy

Postępowanie apelacyjne - Art. 367. § 1. (...)

§ 3. Sąd rozpoznaje sprawę w składzie trzech sędziów. **Na posiedzeniu niejawnym sąd orzeka w składzie jednego sędziego,** z wyjątkiem wydania wyroku. (...)

Ogłoszenie wyroku kontradyktoryjnego – art. 326 KPC.

§ 1 Ogłoszenie wyroku powinno nastąpić na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę. Postanowieniem ogłoszonym niezwłocznie po zamknięciu rozprawy **sąd może odroczyć ogłoszenie wyroku na oznaczony termin przypadający nie później, niż dwa tygodnie po dniu zamknięcia rozprawy. Jeżeli sprawa jest szczególnie zawiła, materiał sprawy jest szczególnie obszerny lub sąd jest znacznie obciążony czynnościami w innych sprawach, termin ten wyjątkowo może wynosić miesiąc po dniu zamknięcia rozprawy.**

§ 2. Ogłoszenie wyroku następuje na posiedzeniu jawnym; może go dokonać **sam przewodniczący lub sędzia sprawozdawca**. Nieobecność stron nie wstrzymuje ogłoszenia.

§ 3. Ogłoszenia wyroku dokonuje się przez odczytanie sentencji (ogłoszenie sentencji). Po ogłoszeniu sentencji przewodniczący lub sędzia sprawozdawca podaje ustnie zasadnicze powody rozstrzygnięcia albo wygłasza uzasadnienie, może jednak tego zaniechać, jeżeli sprawa była rozpoznawana przy drzwiach zamkniętych.

Ogłoszenie wyroku „do pustej sali”

Art. 326 § 4.

Jeżeli na ogłoszenie wyroku nikt się nie stawił, włączając publiczność, przewodniczący lub sędzia sprawozdawca może zarządzić odstąpienie od odczytania sentencji i od podania powodów rozstrzygnięcia.

W takim przypadku **wyrok uważa się za ogłoszony z chwilą zakończenia posiedzenia.**

Sentencję należy jednak odczytać, jeżeli wygłaszane będzie uzasadnienie wyroku.

Wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku.

Art. 328.

§ 1. Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się **na wniosek strony o doręczenie wyroku z uzasadnieniem zgłoszony w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia wyroku.**

§ 2. W przypadkach, gdy wyrok doręcza się z urzędu, termin, o którym mowa w § 1, liczy się od doręczenia wyroku.

§ 3. We wniosku należy wskazać, czy **pisemne uzasadnienie ma dotyczyć całości wyroku, czy jego części, w szczególności poszczególnych objętych nim rozstrzygnięć.**

§ 4. Sąd **odrzuca** wniosek niedopuszczalny, spóźniony, nie opłacony lub dotknięty brakami, których nie usunięto mimo wezwania.

Zakres i termin sporządzenia uzasadnienia – art. 329 KPC.

§ 1. Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się w zakresie wynikającym z wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

§ 2. Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się w terminie dwóch tygodni od dnia wpływu do właściwego sądu wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, a jeżeli wniosek był dotknięty brakami – od dnia usunięcia tych braków.

§ 3. W przypadkach, gdy pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się z urzędu, termin ten biegnie od dnia ogłoszenia wyroku.

§ 4. W przypadku niemożności sporządzenia uzasadnienia w terminie prezes sądu może przedłużyć ten termin na czas oznaczony.

UWAGA! Wydłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wydłuża termin do sporządzenia apelacji do 3 tygodni. Zgodnie z art. 369 § 1(1). W przypadku przedłużenia terminu do sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku termin, o którym mowa w § 1 wynosi **3 tygodnie**.

Uzasadnienie wyroku - art. 327¹ KPC.

Wymogi co do treści uzasadnień wyroków (zarówno pisemnych jak i ustnych) zostały uregulowane w art. 327¹ KPC.

Art. 327¹. § 1. Uzasadnienie wyroku powinno zawierać:

- 1) wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie:
  - ❖ ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione,
  - ❖ dowodów, na których się oparł, i
  - ❖ przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej;
- 2) wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

§ 2. Uzasadnienie wyroku sporządza się w sposób zwięzły.

Doręczenie uzasadnienia – art. 331 KPC.

§ 1. Wyrok z pisemnym uzasadnieniem doręcza się tylko tej stronie, która zgłosiła wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

§ 2. Sporządzenie pisemnego uzasadnienia **wyroku z urzędu** nie zwalnia strony od obowiązku zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Wydawanie postanowień co do zasady na posiedzeniu niejawnym.

Projekt KPC przewiduje zmianę zasady wydawania postanowień. Sąd wydaje postanowienia do zasady na posiedzeniu niejawnym chyba, że przepis szczególny stanowi inaczej lub skieruje sprawę na posiedzenie jawne.

W projekcie zmieniono wszystkie przepisy KPC, w których rozpoznanie sprawy odbywało się na posiedzeniu niejawnym, czyniąc z tej reguły zasadę.

Są to przepisy art.: 25, 44, 45, 52, 108¹, 110, 123, 139, 148, 148¹, 169, 172, 183, 183¹⁴, 199, 200, 240, 275, 322, 344, 346, 350, 351, 352, 355, 364, 367, 373, 388, 396, 410, 414, 424⁶, 450, 461, 464, 477⁹, 477¹³, 479³⁰, 479⁵², 479⁶³, 479⁷⁴, 820³, 1064³, art. 8 UKSC

Art. 148. § 1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, posiedzenia sądowej są jawne, a sąd orzekający rozpoznaje sprawy na rozprawie.

§ 2. Sąd może skierować sprawę na posiedzenie jawne i wyznaczyć rozprawę także wówczas, gdy sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym.

§ 3. Sąd może wydać postanowienie na posiedzeniu niejawnym.

Postanowienia - art. 357 KPC.

Art. 357 § 1

Postanowienia ogłoszone na posiedzeniu jawnym sąd uzasadnia tylko wtedy, gdy:

- podlegają one zaskarżeniu, i
- **tylko na żądanie strony** zgłoszone w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia postanowienia.

Postanowienia te doręcza się tylko tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem.

Postanowienia na posiedzeniu niejawnym - art. 357 KPC.

Art. 357 § 2.

Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd doręcza z urzędu obu stronom, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Doręczając postanowienie stronie niezastępowanej przez adwokata, radcę prawnego (...), należy ją pouczyć o dopuszczalności, warunkach, terminie i sposobie złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia tego postanowienia i wniesienia środka zaskarżenia albo że postanowienie nie podlega uzasadnieniu na piśmie lub zaskarżeniu.

Uzasadnianie postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym - art. 357 KPC.

§ 2¹. Postanowienia wydane na **posiedzeniu niejawnym** sąd uzasadnia tylko wtedy, gdy podlegają one zaskarżeniu, i **tylko na żądanie strony zgłoszone w terminie tygodnia** od doręczenia postanowienia.

Postanowienie z uzasadnieniem doręcza się tylko tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem.

§ 3. Uzasadnienie postanowienia sporządza się **w terminie tygodnia** od dnia wpływu do właściwego sądu wniosku o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem, a jeżeli wniosek był dotknięty brakami – od dnia usunięcia braków

Odstąpienie od uzasadnienia - art. 357 § 6.

§ 6. **Przy wydaniu postanowienia** podlegającego zaskarżeniu sąd może, wedle swego uznania opartego na ocenie okoliczności sprawy, **postanowić o odstąpieniu od jego uzasadnienia**, jeżeli w całości uwzględni zawarty w piśmie procesowym wniosek strony i podziela wywody strony na jego poparcie.

W postanowieniu należy powołać to pismo.

Jeżeli pismo to zostanie doręczone stronie później, niż postanowienie, termin do złożenia zażalenia biegnie **od dnia doręczenia tego pisma**.

W przypadku odstąpienia od uzasadnienia przy jego wydaniu nie pobiera się opłaty od uzasadnienia

Postępowania odwoławcze.

APELACJA

Apelacja – Termin na w wniesienie apelacji – art. 369 KPC

§ 1. Apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, **w terminie dwutygodniowym** od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem.

§ 1(1) **W przypadku przedłużenia terminu do sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku** termin, o którym mowa w § 1 wynosi **3 tygodnie**. O terminie tym sąd zawiadamia stronę doręczając jej wyrok z uzasadnieniem. Jeżeli w zawiadomieniu termin ten wskazano błędnie, a strona się do niego zastosowała, apelację uważa się za wniesioną w terminie

§ 2. (uchylony) !!!

Uchylenie § 2 z art. 369 KPC powoduje, że strona, która nie złożyła wniosku o uzasadnienie wyroku pozbawiona jest możliwości złożenia apelacji w terminie 21 dni od wydania orzeczenia. Jeżeli nie wniosła uprzednio wniosku o uzasadnienie wyroku.

§ 3. Termin, o którym mowa w **§ 1**, uważa się za zachowany także wtedy, gdy przed jego upływem strona **wniosła apelację do sądu drugiej instancji**. W takim przypadku sąd ten zawiadamia sąd pierwszej instancji o wniesieniu apelacji i żąda przedstawienia akt sprawy.

Postępowanie międzyinstancyjne.

Skreślenie art. 370 KPC:

~~Sąd pierwszej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisanego terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.~~

Po wpłynięciu apelacji zgodnie z nowym art. 371 KPC

Sąd pierwszej instancji przedstawia niezwłocznie akta sprawy sądowi drugiej instancji.

Oznacza to że postępowanie międzyinstancyjne prowadzone jest w całości przez Sąd II instancji, który wzywa do uzupełnienia braków formalnych apelacji, po ich uzupełnieniu doręcza apelację stronie przeciwnej i wyznacza rozprawę lub kieruje sprawę na posiedzenie niejawne celem wydanie wyroku.

Zarzut apelacyjny – art. 368 KPC.

§ 1¹. W **zarzutach co do podstawy faktycznej** rozstrzygnięcia należy oznaczyć fakty ustalone przez sąd pierwszej instancji niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy lub istotne dla rozstrzygnięcia fakty nieustalone przez sąd pierwszej instancji.

§ 1². Powołując **nowe fakty i dowody** należy uprawdopodobnić, że ich powołanie w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynikła później.

§ 1³. Powołując fakt stwierdzony dowodem utrwalonym za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk **należy oznaczyć część zapisu dotyczącą tego faktu**

Odrzucenie apelacji.

Art. 373.

§ 1. **Sąd drugiej instancji odrzuca apelację:**

- spóźnioną,
- nieopłaconą lub
- z innych przyczyn niedopuszczalną,
- jak również apelację, której braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie.

§ 2. Czynności związane z nadaniem biegu apelacji może wykonywać referendarz sądowy.

Doręczenie apelacji.

Art. 373¹.

Przewodniczący zarządza doręczenie odpisów apelacji **pozostałym stronom**, pouczając je o treści art. 374.

Pozostałe strony mogą wnieść odpowiedź na apelację w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia odpisu apelacji.

Rozpoznanie apelacji.

Art. 367. (...)

§ 3. Rozpoznanie sprawy następuje w składzie **trzech sędziów**. Na posiedzeniu niejawnym sąd orzeka w składzie **jednego sędziego**, z wyjątkiem wydania wyroku.

Art. 374. Sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym **jest niedopuszczalne**, jeżeli strona w apelacji lub w odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania

Art. 375. Poza wypadkami określonymi w art. 391¹, art. 373 i art. 374 przewodniczący **wyznacza rozprawę**.

Uzasadnienie wyroku II instancyjnego

Art. 387 § 1

Sąd drugiej instancji **uzasadnia z urzędu wyrok oraz postanowienie kończące postępowanie w sprawie**. W sprawach, w których apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok, pisemne uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona zgłosiła wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Problem Postanowienia o odrzuceniu apelacji w świetle **art. 331 § 2 – w jakiej formie należy je doręczać?**

Wydaje je sędzia sprawozdawca jednoosobowo.
Na postanowienie służy zażalenie.

Uzasadnienie wyroku II instancyjnego

Art. 387 § 2

Pisemne uzasadnienie albo transkrypcję wygłoszonego uzasadnienia sporządza się **w terminie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia orzeczenia.**

Jeżeli ogłoszenia nie było, termin ten liczy się od dnia wydania orzeczenia.

Jeżeli apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok, pisemne uzasadnienie albo transkrypcję wygłoszonego uzasadnienia sporządza się w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Doręczenie uzasadnienia wyroku II instancyjnego

Art. 387 § 3.

Orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia orzeczenia zgłosiła wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem.

Przepis art. 327 § 2 stosuje się odpowiednio.

Jeżeli ogłoszenia nie było, orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się stronom z urzędu w terminie tygodnia od dnia sporządzenia uzasadnienia.

Uzasadnienie wyroku II instancyjnego

Art. 387 § 2¹

W uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji:

1. **wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia** może ograniczyć się do stwierdzenia, że sąd drugiej instancji przyjął za własne ustalenia sądu pierwszej instancji, chyba że sąd drugiej instancji zmienił lub uzupełnił te ustalenia; jeżeli sąd drugiej instancji przeprowadził postępowanie dowodowe lub odmiennie ocenił dowody przeprowadzone przed sądem pierwszej instancji, uzasadnienie powinno także zawierać ustalenie faktów, które sąd drugiej instancji uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej;
2. **wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów** prawa powinno objąć ocenę poszczególnych zarzutów apelacyjnych, a poza tym może ograniczyć się do stwierdzenia, że sąd drugiej instancji przyjął za własne oceny sądu pierwszej instancji.

Uzasadnienie wyroku II instancyjnego w przypadku wniesienia skargi kasacyjnej.

Art. 387 § 4

Jeżeli nie sporządzono pisemnego uzasadnienia wyroku ani transkrypcji wygłoszonego uzasadnienia, **a w sprawie została wniesiona skarga kasacyjna lub skarga o stwierdzenie niezgodności** z prawem prawomocnego orzeczenia, sporządza się je w terminie dwóch tygodni od dnia wniesienia skargi, a jeżeli skarga była dotknięta brakami – od dnia usunięcia tych braków. Uzasadnienie można ograniczyć do zakresu, którego dotyczy skarga.

Skutki uchylecia wyroku Sądu I instancji

Art. 386. (...)

§ 5. W wypadku uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, **sąd rozpoznaje ją w tym samym składzie**, chyba że nie jest to możliwe lub powodowałoby nadmierną zwłokę w postępowaniu.

§ 6. **Ocena prawna** wyrażona w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiąże zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy nastąpiła zmiana stanu prawnego lub po wydaniu wyroku sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy w uchwale rozstrzygającej zagadnienie prawne wyraził odmienną ocenę prawną.

Postępowania odwoławcze.

ZAŻALENIE

Zmiana koncepcji zażalenia

– art. 394 § 1 i 2 KPC

Zmiana koncepcji zażaleń. Większość zażaleń będzie miała charakter niedewolutywny (tzw. poziomy) i będzie rozpoznana przez inny skład tego samego sądu.

UWAGA - art. 394^{1a} § 3.

Jeżeli w sądzie pierwszej instancji nie można utworzyć składu do rozpoznania zażalenia, zażalenie rozpoznaje sąd drugiej instancji.

§ 2. Termin do wniesienia zażalenia wynosi tydzień od dnia doręczenia postanowienia z uzasadnieniem.

Jeżeli przy wydaniu postanowienia sąd odstąpił od jego uzasadnienia, termin liczy się od dnia ogłoszenia postanowienia, a jeżeli podlegało ono doręczeniu – od dnia jego doręczenia.

Zażalenie – art. 394 § 1 i 2 KPC

Zażalenie do sądu drugiej instancji przysługuje na postanowienia sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia sądu pierwszej instancji i zarządzenia przewodniczącego, których przedmiotem jest:

- 1) zwrot pisma wniesionego jako pozew, z którego nie wynika żądanie rozpoznania sprawy (pozwu pozornego)
- 2) zwrot pozwu;
- 3) odmowa odrzucenia pozwu;
- 4) przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu lub niższemu albo podjęcie postępowania w innym trybie;
- 5) zawieszenie postępowania i odmowa podjęcia zawieszzonego postępowania.
- 6) zwrot kosztów, określenie zasad ponoszenia przez strony kosztów procesu, zwrot opłaty lub obciążenie kosztami sądowymi - jeżeli strona nie składa środka zaskarżenia co do istoty sprawy.

Zażalenie do innego składu sądu pierwszej instancji – art. 394^{1a} KPC

- 1) odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie;
  - 2) oddalenie opozycji przeciwko wstąpieniu interwenienta ubocznego oraz niedopuszczenie interwenienta do udziału w sprawie wskutek uwzględnienia opozycji;
  - 3) rygor natychmiastowej wykonalności;
  - 4) wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia do czasu rozstrzygnięcia skargi o wznowienie postępowania;
  - 5) stwierdzenie prawomocności orzeczenia;
  - 6) skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę, zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka oraz odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia;
  - 7) odmowa uzasadnienia orzeczenia oraz jego doręczenia;
  - 8) sprostowanie lub wykładnia orzeczenia albo ich odmowa;
  - 9) zwrot zaliczki, zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz wynagrodzenie biegłego, mediatora i należności świadka, a także koszty przyznane w nakazie zapłaty, jeżeli nie wniesiono środka zaskarżenia od nakazu;
  - 10) oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego;
  - 11) zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem;
  - 12) odrzucenie zażalenia;
  - 13) odrzucenie skargi na orzeczenie referendarza sądowego.
- zabezpieczenia

Zażalenie do innego składu sądu drugiej instancji– art. 394² KPC

- 1) odrzucenie apelacji,
- 2) odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego,
- 3) oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego,
- 4) zwrot kosztów procesu, o ile nie wniesiono skargi kasacyjnej,
- 5) zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu,
- 6) skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę,
- 7) zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka,
- 8) odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia

– z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Brak zażalenia na postanowienie o oddaleniu wniosku o zwolnienie od kosztów w postępowaniu apelacyjnym.

Rozpoznanie zażalenia – art. 397 KPC

Art. 395 § 1 W przypadku wniesienia zażalenia sąd pierwszej instancji niezwłocznie przedstawia je wraz z aktami sądowi właściwemu do jego rozpoznania. Strona przeciwna może wnieść odpowiedź na zażalenie w terminie tygodnia od doręczenia zażalenia (...)

Art. 397 § 1. **Sąd rozpoznaje zażalenie na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów.**

§ 2. W postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia sąd **uzasadnia z urzędu** postanowienie kończące to postępowanie.

W sprawach, w których **zażalenie oddalono lub zmieniono zaskarżone postanowienie**, pisemne uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, **gdy strona zgłosiła wniosek o doręczenie** postanowienia z uzasadnieniem.

(UWAGA sąd uzasadnia z urzędu tylko postanowienie o odrzuceniu zażalenia poziomego, uchylające postanowienie do ponownego rozpoznania)

**Przeciwdziałanie nadużywaniu
prawa procesowego.**

Klauzula generalna zakazu nadużycia prawa procesowego.

Art. 4¹

Z uprawnienia przewidzianego w przepisach postępowania stronie nie wolno czynić użytku niezgodnego z celem, dla którego je ustanowiono (nadużycie prawa procesowego).

Skutki nadużycia prawa procesowego

Art. 226²

§ 1. Ilekroć zachowanie strony w świetle okoliczności sprawy wskazuje na nadużycie przez nią prawa procesowego, **sąd poucza** tę stronę o możliwości zastosowania wobec niej środków, o których mowa w § 2

§ 2 Stwierdziwszy nadużycie przez stronę prawa procesowego **sąd może** w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie:

- 1) stronę nadużywającą skazać na **grzywnę**;
- 2) niezależnie od wyniku sprawy, odpowiednio do spowodowanej nadużyciem zwłoki w jej rozpoznaniu, **włożyć na jedną ze stron obowiązek wszystkich kosztów**, odpowiednio do spowodowanej nadużyciem zwłoki w rozpoznaniu sprawy

Skutki nadużycia prawa procesowego

Art. 226²

- 3) **na wniosek strony przeciwnej:**
- a) przyznać od strony nadużywającej **koszty procesu podwyższone** odpowiednio do spowodowanego nadużyciem zwiększenia nakładu pracy strony przeciwnej na prowadzenie sprawy, nie więcej jednak niż **dwukrotnie**;
  - b) **podwyższyć stopę odsetek zasądzonych** od strony, której nadużycie spowodowało zwłokę w rozpoznaniu sprawy, za czas odpowiadający tej zwłoce. Stopa może zostać podwyższona nie więcej niż dwukrotnie; **przepisów o maksymalnej dopuszczalnej wysokości odsetek nie stosuje się.**

Przeciwdziałanie nadużywaniu prawa procesowego.

Sytuacje, w których dochodzi do nadużycia przez stronę jej uprawnień procesowych:

- 1) wnoszenie jako pozwu pisma nie zawierającego żądania rozpoznania sprawy sądowej,
- 2) wnoszenie pozwu oczywiście bezzasadnego,
- 3) wnoszenie szeregu zażaleń w tym samym lub zbliżonym przedmiocie,
- 4) wnoszenie szeregu wniosków o wyłączenie sędziego,
- 5) wnoszenie szeregu wniosków o sprostowanie, uzupełnienie lub wykładnię wyroku.

Wniesienie pisma nie będącego pozwem.

Art. 186¹ § 1 KPC

§ 1. Pismo, które zostało wniesione jako pozw, a z którego treści nie wynika żądanie rozpoznania sprawy, przewodniczący **zwraca wnoszącemu bez żadnych dalszych czynności**, chyba że wyjątkowe okoliczności uzasadniają nadanie mu odpowiedniego biegu.

Art. 394 § 1 ust 1 KPC

Na zarządzenie przewodniczącego o zwrocie pisma wniesionego jako pozw, z którego nie wynika żądanie rozpoznania sprawy **służy zażalenie.**

Pozew oczywiście bezzasadny.

Za pozew oczywiście bezzasadny należy uważać taki, **którego treść pozwala przewidywać, że nie ma on szans uwzględnienia w żadnym przypadku.**

W tym zakresie mieści się również **pozew pozorny**, przez którego wytoczenie strona nie zmierza do uzyskania sądowego rozstrzygnięcia o jej prawach lub obowiązkach, lecz do innego celu, zamaskowanego wykorzystaniem instytucji prawnoprocesowych.

Ocenę, czy powództwo jest oczywiście bezzasadne, sąd winien powziąć na podstawie całokształtu okoliczności sprawy. Sąd powinien opierać przede wszystkim na treści pozwu (żądania i uzasadnienia), ale również na treści załączników, okolicznościach wniesienia, faktach powszechnie znanych lub na faktach znanych sądowi z urzędu.

Rozpoznanie pozwu oczywiście bezzasadnego

Art. 191¹ KPC.

Jeżeli z treści pozwu i załączników oraz okoliczności wniesienia pozwu oraz faktów, o których mowa w art. 228 KPC wynika **oczywista bezzasadność powództwa** stosuje się zasady poniższe:

§ 2 Gdyby czynności, które ustawa nakazuje podjąć w następstwie wniesienia pozwu, miały być oczywiście bezcelowe, można je pominąć.

w szczególności można:

- 1) nie wzywać powoda do usunięcia braków pozwu ani
- 2) do uiszczenia opłaty, jak również
- 3) nie sprawdzać wartości przedmiotu sporu ani
- 4) nie przekazywać sprawy.

§ 3 Sąd może **oddalić powództwo na posiedzeniu niejawnym, nie doręczając pozwu** osobie wskazanej jako pozwany ani **nie rozpoznając wniosków** złożonych wraz z pozwem.

Uzasadnienie wyroku sporządza się na piśmie **z urzędu**. Powinno ono zawierać jedynie wyjaśnienie, dlaczego powództwo zostało uznane za oczywiście bezzasadne. Wyrok z uzasadnieniem sąd z urzędu doręcza tylko powodowi z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia środka zaskarżenia.

Apelacja od wyroku oddalającego powództwo na skutek wniesienia pozwu oczywiście bezzasadnego

Art. 391¹

Sąd uznając pozew za oczywiście bezzasadny wydaje wyrok oddalający powództwo. Wyrok podlega kontroli instancyjnej. Rozpoznanie apelacji jest uproszczone

- apelację można rozpoznać na **posiedzeniu niejawnym** niezależnie od zwykle wymaganych do tego przesłanek,
- można **odstąpić czynności przygotowujących apelację** do rozpoznania (jeżeli zakres zaskarżenia nie został należycie oznaczony, przyjmuje się, że wyrok został zaskarżony w całości z wnioskiem o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania),
- zakres rozpoznania apelacji jest ograniczony do ustalenia, czy powództwo rzeczywiście jest oczywiście bezzasadne,
- uznając apelację za zasadną sąd II instancji wydaje **wyłącznie orzeczenie kasatoryjne**,
- uzasadnienie wyroku oddalającego apelację sąd drugiej instancji może ograniczyć do odwołania się do ustaleń i wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji.
- **wyrok sądu II instancji z uzasadnieniem doręcza się tylko powodowi.**

Skarga kasacyjna od wyroku oddalającego powództwo na skutek wniesienia pozwu oczywiście bezzasadnego.

Art. 398²

§ 4 Skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach, w których powództwo oddalono na podstawie art. 191¹. Skargę kasacyjną wniesioną w tych sprawach pozostawia się w aktach bez dalszych czynności. O pozostawieniu skargi kasacyjnej i pism związanych z jej wniesieniem zawiadamia się powoda tylko raz przy wniesieniu pierwszego pisma.

§ 5. Przepisu § 4 nie stosuje się:

- 1) gdy w wyniku uchylecia przez sąd II Instancji wyroku wydanego na podstawie art. 191¹ i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania została ona rozpoznana na zasadach ogólnych;
- 2) do skargi kasacyjnej wniesionej przez podmiot, o którym mowa w art. 389¹ § 1 inny niż powód.

Rozpoznanie sprawy po uchyleniu wyroku przez sąd II instancji.

W przypadku **uchylenia wyroku wydanego na podstawie art. 191¹** w toku ponownego rozpoznania:

- 1) ilekroć ustawa przewiduje zwrot pozwu, zamiast niego następuje umorzenie postępowania;
- 2) wraz z odpisem pozwu doręcza się pozwanemu odpisy apelacji oraz wyroków sądów obu instancji z uzasadnieniami.

Zażalenie wniesione dla zwłoki - art. 394³ KPC

§ 1. Niedopuszczalne jest zażalenie wniesione jedynie dla zwłoki w postępowaniu.

§ 2. Za wniesione jedynie dla zwłoki w postępowaniu uważa się:

- 1) **drugie i dalsze zażalenie wniesione przez tę samą stronę na to samo postanowienie;**
- 2) **zażalenie na postanowienie wydane w wyniku czynności wywołanych wniesieniem przez tę samą stronę wcześniejszego zażalenia**
– chyba że okoliczności sprawy wykluczają tę ocenę.

§ 3. Zażalenie, o którym mowa w § 1, **pozostawia się w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności**, w szczególności nie przedstawia się go do rozpoznania właściwemu sądowi. W ten sam sposób postępuje się także z dalszymi pismami strony związanymi z wniesieniem tego zażalenia.

§ 4. O pozostawieniu zażalenia i dalszych pism bez dalszych czynności zawiadamia się stronę wnoszącą tylko raz – przy wniesieniu zażalenia.

§ 5. Przepis art. 380 stosuje się odpowiednio.

Wnoszenie szeregu wniosków o wyłączenie sędziego - art. 53¹ KPC

§ 1. Niedopuszczalny jest wniosek o wyłączenie sędziego:

- 1) oparty wyłącznie na okolicznościach związanych z rozstrzygnięciem przez sąd o dowodach;
- 2) złożony po raz kolejny co do tego samego sędziego z powołaniem tych samych okoliczności.

§ 2. Wniosek, o którym mowa w § 1, **pozostawia się w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności**. To samo dotyczy pism związanych z jego wniesieniem. **O pozostawieniu wniosku i pozostałych pism bez dalszych czynności zawiadamia się stronę wnoszącą tylko raz – przy złożeniu pierwszego pisma.**

§ 3. W przypadku złożenia ustnie wniosku, o którym mowa w § 1, przewodniczący zawiadamia stronę o jego bezskuteczności.

Wnioski o sprostowanie składane dla zwłoki - art. 352¹ KPC

§ 1. Niedopuszczalny jest wniosek o sprostowanie wyroku złożony jedynie dla zwłoki w postępowaniu.

§ 2. Za wniosek złożony jedynie dla zwłoki w postępowaniu uważa się drugi i dalszy wniosek złożony przez tę samą stronę co do tego samego wyroku, chyba że okoliczności sprawy wykluczają tę ocenę.

§ 3. Wniosek, o którym mowa w § 1, pozostawia się w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności. To samo dotyczy pism związanych z jego złożeniem. O pozostawieniu wniosku i pozostałych pism bez dalszych czynności zawiadamia się stronę wnoszącą tylko raz – przy złożeniu pierwszego pisma.

§ 4. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio do wniosków o uzupełnienie i o wykładnię wyroku.

Postępowanie uproszczone.

Zakres rozpoznania w postępowaniu uproszczonym

Art. 505¹. § 1. W postępowaniu uproszczonym rozpoznaje się sprawy z powództw o świadczenie, jeżeli wartość przedmiotu sporu **nie przekracza dwudziestu tysięcy** złotych a w sprawach o roszczenia z rękojmi lub gwarancji – jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekracza tej kwoty.

§ 2. Spośród spraw wymienionych w paragrafie poprzedzającym **nie rozpoznaje się** w postępowaniu uproszczonym:

- 1) spraw należących do właściwości sądów okręgowych,
- 2) spraw małżeńskich i ze stosunków między rodzicami a dziećmi,
- 3) spraw z zakresu prawa pracy rozpoznawanych z udziałem ławników,
- 4) spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 477⁸ § 2 pkt 1-4 i spraw o rentę.

§ 3. Sąd może rozpoznać sprawę z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym, jeżeli może to przyczynić się do rozwiązania sporu.

Zniesienie formularzy. Brak posiedzenia przygotowawczego.

Art. 505² KPC

~~Pozew, odpowiedź na pozew, sprzeciw od wyroku zaocznego i pismo zawierające wnioski dowodowe wnoszone w postępowaniu uproszczonym powinny być sporządzone na urzędowych formularzach.~~

W sprawach rozpoznawanych według przepisów niniejszego działu **posiedzenia przygotowawczego nie przeprowadza się**, chyba że z okoliczności sprawy wynika, że przeprowadzenie posiedzenia przygotowawczego może przyczynić się do sprawniejszego rozpoznania sprawy.

Łącznie roszczeń w postępowaniu uproszczonym

Art. 505³. § 1. Jednym pozwem można dochodzić tylko jednego roszczenia.

§ 2. **Połączenie kilku roszczeń** w jednym pozwie jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy wynikają z tego samego stosunku prawnego lub z kilku stosunków prawnych tego samego rodzaju.

W przypadku niedopuszczalnego połączenia w jednym pozwie kilku roszczeń przewodniczący zarządza **zwrot pozwu bez wzywania do usunięcia tego braku**.

Jeżeli w terminie tygodnia od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie powód cofnie pozew w zakresie żądań niepodlegających łączeniu, pozew w pozostałej części wywołuje skutek od daty jego pierwotnego wniesienia.

Dowód z opinii biegłego w postępowaniu uproszczonym.

Uchyła się Art. 505⁶ § 2 KPC

§ 1 uchylony

§ 2. ~~Przepisów art. 278-291 nie stosuje się.~~

§ 3. Jeżeli sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Skreślenie § 2 powoduje, że w postępowaniu uproszczonym **dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego.**

Dowód z opinii biegłego w postępowaniu uproszczonym.

Art. 505⁷. § 1. Ilekroć ustalenie zasadności lub wysokości świadczenia winno nastąpić przy zastosowaniu wiadomości specjalnych, od uznania sądu zależy powzięcie samodzielnej oceny opartej na całokształcie okoliczności sprawy albo zasięgnięcie opinii biegłego.

§ 2. Opinii biegłego nie zasięga się, jeżeli jej przewidywany koszt miałby przekroczyć wartość przedmiotu sporu, chyba że uzasadniają to wyjątkowe okoliczności.

§ 3. **Złożenie zeznań przez świadka nie stoi na przeszkodzie zasięgnięciu jego opinii jako biegłego, także co do faktów, o których zeznał, nawet jeżeli uprzednio sporządził opinię na zlecenie podmiotu innego niż sąd.**

Uzasadnienie wyroku.

Zrzeczenie się doręczenia uzasadnienia.

zrzeczenie się prawa do wniesienia apelacji.

art. 505⁸ KPC

~~§ 1. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku strona może zgłosić również do protokołu bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku.~~

~~§ 2. Dla strony, która zrzekła się doręczenia uzasadnienia wyroku, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia ogłoszenia wyroku.~~

§ 3. Strona obecna na posiedzeniu, na którym ogłoszono wyrok, może po jego ogłoszeniu w oświadczeniu złożonym do protokołu zrzec się prawa do wniesienia apelacji. W razie zrzeczenia się prawa do wniesienia apelacji przez wszystkich uprawnionych wyrok staje się prawomocny.

§ 4. W sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza tysiąca złotych, uzasadnienie wyroku ogranicza się do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Od uznania sądu opartego na ocenie wszystkich okoliczności sprawy zależy rozszerzenie tego uzasadnienia o pozostałą treść określoną w art. 327¹ § 1.

Rozpoznanie apelacji w postępowaniu uproszczonym - art. 505¹⁰ KPC

§ 1. Sąd rozpoznaje apelację w składzie jednego sędziego.

~~§ 2. Sąd może rozpoznać apelację na posiedzeniu niejawnym, chyba że strona w apelacji lub w odpowiedzi na apelację zażądała przeprowadzenia rozprawy.~~

Skreślenie § 2 nie powoduje, że w postępowaniu uproszczonym nie można rozpoznać apelacji na posiedzeniu niejawnym, bowiem **każda apelacja będzie mogła zostać rozpoznana na posiedzeniu niejawnym.**

Uchylenie wyroku

Art. 505¹². § 1. Jeżeli sąd drugiej instancji stwierdzi, że zachodzi naruszenie prawa materialnego, a zgromadzone dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku, uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania.

§ 1¹. W sprawach określonych w art. 505⁸ § 4 (do 1.000 zł) przepisu § 1 nie stosuje się, a zaskarżony wyrok może zostać uchylony tylko w przypadkach określonych w art. 386 § 2 i 3.

Postępowanie gospodarcze

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych USP

Art. 10a.

Sądy gospodarcze rozpoznają sprawy gospodarcze oraz inne sprawy z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należące do ich właściwości z mocy przepisów odrębnych. Sądami gospodarczymi są powołane do tego wydziały sądów powszechnych.

Art. 458¹.

§ 1. Przepisy niniejszego działu stosuje się **w sprawach gospodarczych podlegających rozpoznaniu w procesie.**

§ 2. W sprawach gospodarczych rozpoznawanych według przepisów niniejszego działu przepisy o innych postępowaniach odrębnych stosuje się w zakresie, w którym nie są sprzeczne z przepisami tego działu. Nie dotyczy to spraw gospodarczych rozpoznawanych w europejskim postępowaniu nakazowym, w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń oraz w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Art. 458² Pojęcie sprawy gospodarczej.

§ 1. Sprawami gospodarczymi są sprawy:

- 1) ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej.
- 2) określone w pkt 1 choćby którakolwiek ze **stron zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej**;
- 3) ze **stosunku spółki** oraz dotyczące roszczeń, o których mowa w art. 291-300 i art. 479-490 **KSH**;
- 4) przeciwko przedsiębiorcom o **zaniechanie naruszania środowiska** i przywrócenie do stanu poprzedniego lub o naprawienie szkody z tym związanej oraz o zakazanie albo ograniczenie działalności zagrażającej środowisku;
- 5) **z umów o roboty budowlane** oraz **ze związanych z procesem budowlanym** umów służących wykonaniu robót budowlanych;
- 6) z umów **leasingu**;

Art. 458² Pojęcie sprawy gospodarczej.

- 7) przeciwko osobom odpowiadającym za dług przedsiębiorcy, także posiłkowo lub solidarnie, z mocy ustawy lub czynności prawnej;
- 8) między organami przedsiębiorstwa państwowego;
- 9) między przedsiębiorstwem państwowym lub jego organami a jego organem założycielskim lub organem sprawującym nadzór;
- 10) z zakresu prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego;
- 11) o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, którym jest orzeczenie sądu gospodarczego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu albo ugoda zawarta przed tym sądem;
- 12) o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego opartego na prawomocnym lub podlegającym natychmiastowemu wykonaniu orzeczeniu sądu gospodarczego albo ugodzie zawartej przed tym sądem;
- 13) określone jako takie przez odrębne przepisy.

Art. 458² Pojęcie sprawy gospodarczej.

§ 2.

Nie są sprawami gospodarczymi sprawy:

- 1) o podział majątku wspólnego wspólników spółki cywilnej po jej ustaniu;
- 2) o wierzytelność nabytą od osoby nie będącej przedsiębiorcą, chyba że wierzytelność ta powstała ze stosunku prawnego w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez wszystkie jego strony

Art. 458⁶ Rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowanie gospodarczym.

§ 1. Na wniosek strony, która nie jest przedsiębiorcą lub jest przedsiębiorcą będącym osobą fizyczną, sąd rozpoznaje sprawę z pominięciem przepisów niniejszego działu.

§ 2. Wniosek, o którym mowa w § 1, strona może złożyć w terminie tygodnia od dnia doręczenia jej na piśmie pouczenia, o którym mowa w art. 458⁴ § 2, a jeżeli doręczenie pouczenia nie było wymagane – w pozwie albo pierwszym piśmie procesowym pozwanego.

Sprawę rozpoznaje sąd gospodarczy lecz wg przepisów ogólnych o postępowaniu cywilnym.

Podanie adresu poczty elektronicznej.

Art. 458³.

§ 1. Pozew powinien zawierać również **wskazanie adresu poczty elektronicznej powoda** albo oświadczenie powoda, że nie posiada takiego adresu.

§ 2. Pierwsze pismo procesowe pozwanego wniesione po doręczeniu odpisu pozwu **powinno zawierać również adres poczty elektronicznej** albo oświadczenie, że pozwany nie posiada takiego adresu, o czym poucza się doręczając odpis pozwu.

§ 3. Niespełnienie wymogów, o których mowa w § 1 lub § 2, uznaje się za **brak formalny pisma uniemożliwiający nadanie mu prawidłowego biegu**.

Pouczenia - art. 458⁴

§ 1. Stronę niezastępowaną przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej sąd poucza o treści art. 458⁵ § 1 i 4, art. 458⁶, art. 458¹⁰ oraz art. 458¹¹.

§ 2. Pouczeń, o których mowa w § 1, udziela się **stronie** niezwłocznie po złożeniu pierwszego pisma procesowego, a jeżeli było ono dotknięte brakami – po ich usunięciu. **Doręczenie pouczeń następuje na piśmie oraz na wskazany przez stronę adres poczty elektronicznej.** Pouczenia doręcza się także pełnomocnikowi, chyba że pełnomocnikiem tym jest adwokat, radca prawny lub rzecznik patentowy lub za stronę działa Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Stronie niezastępowanej przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, która nie jest przedsiębiorcą lub jest przedsiębiorcą będącym osobą fizyczną, udziela się pouczeń, o których mowa w § 1, także przy pierwszej czynności sądu, na którą strona się stawiła.

§ 4. **Stronę, której nie udzielono pouczeń, o których mowa w § 1, w sposób przewidziany w § 2, uważa się za pozbawioną możliwości obrony swych praw, chyba że nieudzielenie pouczeń nie miało wpływu na zachowanie tej strony w toku postępowania.**

Art. 458⁵ KPC – prekluzja dowodowa.

§ 1. Powód jest obowiązany powołać wszystkie twierdzenia i dowody w pozwie, a pozwany – w odpowiedzi na pozew.

§ 2. Doręczając pouczenie, o którym mowa w art. 458⁴ § 2, przewodniczący wzywa stronę, by w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż tydzień, powołała wszystkie twierdzenia i dowody.

§ 3. Stosownie do okoliczności sprawy przewodniczący może określić inny termin do zgłoszenia przez strony twierdzeń i dowodów.

§ 4. Twierdzenia i dowody powołane z naruszeniem przepisów § 1–3 podlegają pominięciu, chyba że strona uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo że potrzeba powołania wynikła później. W takim przypadku dalsze twierdzenia i dowody na ich poparcie powinny być powołane w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym ich powołanie stało się możliwe lub wynikła potrzeba ich powołania.

Przekazanie sprawy - art. 458⁷ KPC

§ 1. Sąd gospodarczy, który stwierdził, że sprawa **nie jest sprawą gospodarczą**, może z tego powodu **przekazać ją sądowi właściwemu w terminie miesiąca od dnia wdania się w spór przez pozwanego**.

§ 2. Przekazanie sprawy gospodarczej może nastąpić w terminie miesiąca od dnia wdania się w spór przez pozwanego. Sprawę gospodarczą, której nie przekazano sądowi gospodarczemu ze względu na upływ tego terminu, rozpoznaje się z pominięciem przepisów niniejszego działu.

Nowe roszczenia - art. 458⁸ KPC

§ 1. W toku postępowania **nie można występować z nowymi roszczeniami zamiast lub obok dotychczasowych**. Jednakże w przypadku zmiany okoliczności powód może żądać, zamiast pierwotnego przedmiotu sporu, jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się może nadto rozszerzyć powództwo o świadczenia za kolejne okresy.

§ 2. Przepisów art. 177 § 1 pkt 5, art. 194–196, art. 198 ani art. 205 nie stosuje się.

§ 3. **Powództwo wzajemne jest niedopuszczalne.**

Rozpoznanie sprawy - art. 458⁸ KPC

§ 4. Przewodniczący i sędziowie są obowiązani podejmować czynności tak, by **rozstrzygnięcie w sprawie zapadło nie później niż sześć miesięcy od dnia wniesienia odpowiedzi na pozew**. Jeżeli odpowiedź ta była dotknięta brakami, termin ten biegnie od dnia usunięcia jej braków, a jeżeli jej nie wniesiono – od dnia upływu terminu do jej wniesienia.

§ 5. Termin, o którym mowa w art. 182 § 1 pkt 1 i 2, wynosi sześć miesięcy, a termin, o którym mowa w art. 182 § 1 pkt 3, wynosi rok.

§ 6. Termin, o którym mowa w art. 408, wynosi pięć lat; termin do wznowienia postępowania na podstawie, o której mowa w art. 401¹, wynosi dziesięć lat.

Umowa dowodowa - art. 458⁹ KPC

- § 1. Strony mogą się umówić o wyłączenie określonych dowodów w postępowaniu gospodarczym w sprawie z określonego stosunku prawnego powstałego na podstawie umowy (**umowa dowodowa**).
- § 2. Umowę dowodową zawiera się **na piśmie pod rygorem nieważności** albo **ustnie przed sądem**. W przypadku wątpliwości uważa się, że umowa późniejsza utrzymuje w mocy te postanowienia umowy wcześniejszej, które da się z nią pogodzić.
- § 3. Umowa dowodowa zawarta pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu jest nieważna.
- § 4. **Zarzut nieważności lub bezskuteczności umowy dowodowej** można podnieść najpóźniej na posiedzeniu, na którym powołano się na umowę, a jeśli uczyniono to w piśmie procesowym – najpóźniej w następnym piśmie procesowym albo na najbliższym posiedzeniu.
- § 5. Objęcie umową dowodu przeprowadzonego przed sądem przed jej zawarciem nie pozbawia go mocy dowodowej.
- § 6. **Sąd nie dopuści z urzędu dowodu wyłączonego umową dowodową.**
- § 7. Fakty, które miałyby zostać wykazane dowodami wyłączonymi przez umowę dowodową, sąd może ustalić na podstawie twierdzeń stron, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy. Jeżeli ustalenia wymaga rozmiar należnego świadczenia, przepis art. 322 stosuje się odpowiednio.

Ograniczenia dowodowe - art. 458¹⁰ KPC

Dowód z zeznań świadków

sąd może dopuścić jedynie wtedy, gdy po wyczerpaniu innych środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Koszty wezwania i doprowadzenia świadka biegłego i strony.

Art. 34a UKSC.

1. Opłatę stałą w kwocie **100 złotych** od każdej osoby, której wniosek dotyczy, pobiera się od wniosku o wezwanie na rozprawę świadka, biegłego lub strony, jeżeli wniosek został złożony po zatwierdzeniu planu rozprawy.
2. W przypadku konieczności zarządzenia przymusowego sprowadzenia świadka pobiera się dodatkowo opłatę w kwocie **200 złotych**.

Dowód na wykazanie złożenia oświadczenia - art. 458¹¹ KPC

Czynność strony, w szczególności oświadczenie woli lub wiedzy, z którą prawo łączy **nabycie, utratę lub zmianę uprawnienia strony** w zakresie danego stosunku prawnego, może być wykazana tylko dokumentem, o którym mowa w art. 77³ Kodeksu cywilnego, chyba że strona wykaże, że nie może przedstawić dokumentu z przyczyn od niej niezależnych.

Skutki zaniechania mediacji przedsądowej - art. 458¹² KPC

Niezależnie od wyniku sprawy sąd może obciążyć kosztami procesu w całości lub w części stronę, która przed wytoczeniem powództwa:

- 1) zaniechała próby dobrowolnego rozwiązania sporu,
- 2) uchyliła się od udziału w niej lub uczestniczyła w niej w złej wierze i przez to przyczyniła się do zbędnego wytoczenia powództwa lub wadliwego określenia przedmiotu sprawy.

Sprawy gospodarcze

Przepisy przejściowe – art. 10

4. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, które na podstawie ustaw zmienianych w art. 1 i 3 niniejszej ustawy w brzmieniu **dotychczasowym podlegałyby rozpoznaniu w postępowaniu w sprawach gospodarczych**, nie stosuje się przepisów o tym postępowaniu.

Właściwy do rozpoznania takich spraw pozostaje sąd właściwy według przepisów dotychczasowych.

Postępowanie nakazowe i upominawcze

Przepisy wspólne dot. nakazów zapłaty

Art. 480¹. § 1. Sąd wydaje nakaz zapłaty, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego albo świadczenia innych rzeczy zamiennych, a w innych przypadkach – jeżeli tak stanowi przepis szczególny.

§ 2. Po **utracie mocy** lub **uchyleniu nakazu zapłaty** albo w **braku podstaw do jego wydania** sąd rozpoznaje sprawę według przepisów ogólnych, ewentualnie w postępowaniu odrębnym właściwym dla danej sprawy, chyba że przepisy szczególne przewidują inny skutek, w szczególności umorzenie postępowania.

Nakaz zapłaty - Art. 480² KPC

§ 1. W nakazie zapłaty sąd nakazuje pozwanemu, by w terminie dwóch tygodni od doręczenia zaspokoił roszczenie w całości wraz z kosztami albo wniósł środek zaskarżenia.

§ 2. Jeżeli pozwany mieszka lub ma siedzibę za granicą, a nie ma przedstawiciela w kraju, termin, o którym mowa w § 1, wynosi **miesiąc**, przy czym gdyby doręczenie nakazu zapłaty miało mieć miejsce poza terytorium Unii Europejskiej, oznacza się termin nie krótszy niż **trzy miesiące**.

§ 3. Nakaz zapłaty doręcza się stronom. Pozwanemu nakaz zapłaty doręcza się z odpisem pozwu, z odpisami załączników do pozwu oraz pouczeniem o terminie i sposobie zaskarżenia nakazu oraz skutkach jego niezaskarżenia.

§ 4. Nakaz zapłaty, od którego nie wniesiono środka zaskarżenia, ma skutki prawomocnego wyroku.

§ 5. Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że pozwany w chwili wniesienia pozwu nie miał zdolności sądowej, zdolności procesowej albo organu powołanego do jego reprezentowania, a braki te nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie zgodnie z przepisami kodeksu, **sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty i wydaje odpowiednie postanowienie.**

Zaskarżenie nakazu zapłaty – art. 480³ KPC

§ 1. Środek zaskarżenia od nakazu zapłaty (sprzeciw, zarzuty) wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty.

§ 2. W piśmie zawierającym środek zaskarżenia od nakazu zapłaty pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości czy w części oraz przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

§ 3. **Sąd odrzuca środek zaskarżenia** niedopuszczalny, spóźniony, nieopłacony lub dotknięty brakami, których nie usunięto pomimo wezwania.

Nakaz nakazowy - podstawy wydania.

Art. 484¹. Nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydaje się **na wniosek powoda zgłoszony w pozwie.**

Art. 485 § 1. Nakaz zapłaty wydaje się, jeżeli fakty uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym do pozwu:

- 1) dokumentem urzędowym;
- 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem;
- 3) wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu.”,

§ 2. Sąd wydaje również nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksła lub czeku należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W razie przejścia na powoda praw z weksła lub z czeku, do wydania nakazu niezbędne jest przedstawienie dokumentów do uzasadnienia roszczenia, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksła lub z czeku.

uchyla się § 3, (wyciąć z ksiąg bankowych - skutek wyroku TSUE)

§ 4 Jeżeli nie dołączono oryginału weksła lub czeku, przewodniczący wzywa powoda do ich złożenia do akt pod rygorem zwrotu pozwu na podstawie art. 130.

Wydanie nakazu zapłaty - art. 486 KPC

W sprawach, o których mowa w **art. 485 § 2a**, przewodniczący i sąd podejmują czynności tak, by pierwsze posiedzenie wyznaczone w celu wydania nakazu zapłaty, rozpoznania sprawy lub nadania jej innego biegu **odbyło się nie później niż dwa miesiące od dnia wniesienia pozwu**, a jeżeli pozew był dotknięty brakami – od dnia ich usunięcia

Zaskarżenie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym - art. 493 KPC

§ 1. Od nakazu zapłaty pozwany może wnieść zarzuty.

§ 2. W piśmie zawierającym zarzuty pozwany powinien, poza elementami wskazanymi w art. 480³ § 2, wymienić fakty, z których wywodzi żądania, i dowody na potwierdzenie każdego z nich.

Postępowanie po zarzutach.

§ 3. W postępowaniu po wniesieniu zarzutów:

- 1) nie stosuje się przepisów art. 194-196 ani art. 198; (zmiany podmiotowe)
- 2) **powództwo wzajemne jest niedopuszczalne**;
- 3) **nie można występować z nowymi roszczeniami** zamiast lub obok dotychczasowych; jednakże w przypadku zmiany okoliczności powód może żądać zamiast pierwotnego przedmiotu sporu jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się może nadto rozszerzyć żądanie pozwu o świadczenia za dalsze okresy.

§ 4. Jeżeli zachodzą podstawy do odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania, sąd z urzędu postanowieniem **uchyla nakaz zapłaty i wydaje się odpowiednie rozstrzygnięcie**.

W innym przypadku sąd wydaje **wyrok, którym w całości lub w części utrzymuje nakaz zapłaty w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu**.

Cofnięcie zarzutów

Art. 497 KPC

§ 1. W przypadku cofnięcia zarzutów sąd stwierdza postanowieniem, że nakaz zapłaty pozostaje w mocy. Przepisy o kosztach w przypadku cofnięcia pozwu oraz art. 203 § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w art. 203 § 4 sąd może uznać cofnięcie zarzutów za niedopuszczalne.

Przepisy przejściowe - nakaz nakazowy wydany na podstawie ksiąg bankowych – art. 11 ust. 2

6. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawanych w postępowaniu nakazowym, w których powód wniósł o wydanie nakazu zapłaty wyłącznie na podstawie dokumentów określonych w art. 485 § 3 ustawy zmienianej w art. 1

- 1) przyjmuje się, że nie ma podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym,
- 2) nieprawomocny nakaz zapłaty sąd z urzędu uchyla w całości postanowieniem, po czym rozpoznaje sprawę w dalszym ciągu z pominięciem przepisów o postępowaniu nakazowym,
- 3) nieprawomocny wyrok, mocą którego choćby w części utrzymano w mocy nakaz zapłaty, jak również ten nakaz zapłaty w części, która podlegała rozpoznaniu, **sąd pierwszej instancji z urzędu uchyla w całości postanowieniem**, po czym rozpoznaje sprawę ponownie z pominięciem przepisów o postępowaniu nakazowym,
- 4) nieprawomocny wyrok, mocą którego choćby w części utrzymano w mocy nakaz zapłaty, a od którego wniesiono apelację, jak również ten nakaz zapłaty w części, która podlegała rozpoznaniu, sąd odwoławczy z urzędu uchyla w całości postanowieniem, po czym przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania z pominięciem przepisów o postępowaniu nakazowym

– przy czym do czasu zakończenia postępowania w pierwszej instancji sprawę rozpoznaje się według przepisów w dotychczasowym brzmieniu. Postanowienia, o których mowa w pkt 2-4, mogą zostać wydane na posiedzeniu niejawnym.

Postępowanie upominawcze.

Art. 499. Sąd wydaje nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawach określonych w art. 480¹ § 1, chyba że według treści pozwu:

- 1) roszczenie jest oczywiście bezzasadne;
- 2) twierdzenia co do faktów budzą wątpliwość;
- 3) zaspokojenie roszczenia zależy od świadczenia wzajemnego.
- 4) ~~miejsce pobytu pozwanego nie jest znane albo gdyby doręczenie mu nakazu nie mogło nastąpić w kraju.~~

Skreślenie pkt 4 powoduje, że można wydać nakaz nakazowy przeciwko pozwanemu z zagranicy.

Skutki wniesienia sprzeciwu- art. 505

§ 1. Od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany może wnieść sprzeciw.

§ 2. Nakaz zapłaty traci moc w części zaskarżonej sprzeciwem. Sprzeciw jednego tylko ze współpозwanych o to samo roszczenie oraz co do jednego lub niektórych uwzględnionych roszczeń powoduje utratę mocy nakazu jedynie co do nich.

§ 3. Na wniosek strony sąd wyda postanowienie stwierdzające utratę mocy nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym w całości lub w części.

Przepisy przejściowe postępowanie nakazowe i upominawcze – art. 11

Sprawy:

- 1) w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym,
- 2) wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawane w postępowaniu nakazowym,
- 3) wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawane w elektronicznym postępowaniu upominawczym,

– do czasu zakończenia postępowania w danej instancji podlegają rozpoznaniu według przepisów w dotychczasowym brzmieniu. (stare KPC)

Elektroniczne Postępowanie Upominawcze

EPU staje się alternatywą dla zwykłego procesu a nie jego częścią.

Art. 505³³. W przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty sąd umarza postępowanie.

Art. 505³⁶. W przypadku wniesienia sprzeciwu sąd umarza postępowanie w zakresie, w którym nakaz zapłaty utracił moc.

Art. 505³⁷. § 1. W przypadku umorzenia postępowania każda ze stron ponosi koszty procesu związane ze swym udziałem w sprawie.

w art. 505²⁸ dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

§ 2. Nie wydaje się nakazu zapłaty, jeżeli:

- 1) powód dochodzi roszczenia innego niż pieniężne;
- 2) doręczenie pozwanemu nakazu miałoby nastąpić poza granicami kraju.

Elektroniczne Postępowanie Upominawcze

Art. 505²⁹

§ 1. W elektronicznym postępowaniu upominawczym nie stosuje się przepisów o postępowaniach odrębnych innych niż wymienione w art. 505²⁸ § 1 (tj. postępowania upominawczego) oraz przepisów art. 139§5, art. 139¹ i art. 130^{1a}.

§ 2. Postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym, które podlegają zaskarżeniu, **uzasadnia się z urzędu**. Termin do wniesienia zażalenia wynosi tydzień od dnia doręczenia postanowienia z uzasadnieniem.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio do zarządzeń przewodniczącego.

§ 4. Postanowienia wydane na podstawie art. 505³³ (umorzenie postpowania) i art. 505³⁴ (umorzenie po sprzeciwie) **doręcza się z urzędu tylko powodowi**.

Art. 505³⁴ doręczenie zastępcze w EPU

§ 1. Jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1, nie odebrał nakazu zapłaty, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w art. 131-138 i nie ma zastosowania art. 139 § 2 i 3 lub inny przepis szczególny przewidujący skutek doręczenia, nakaz zapłaty **uznaje się za doręczony, o ile adres, pod którym pozostawiono zawiadomienia, jest zgodny z adresem ujawnionym w rejestrze PESEL**. W przeciwnym przypadku stosuje się § 2.

§ 2. Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że **nie można go doręczyć pozwanemu w kraju**, sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty i umarza postępowanie, chyba że powód w wyznaczonym terminie, nie dłuższym od miesiąca, usunie przeszkodę w doręczeniu nakazu zapłaty. Wezwanie do usunięcia przeszkody nie podlega powtórzeniu.

Sprzeciw od nakazu zapłaty.

Art. 505³⁶ KPC

W przypadku wniesienia sprzeciwu sąd umarza postępowanie w zakresie, w którym nakaz zapłaty utracił moc.

EPU – ponowne wniesienie pozwu

Art. 505³⁷ § 2

§ 1. W przypadku umorzenia postępowania każda ze stron ponosi koszty procesu związane ze swym udziałem w sprawie.

§ 2. Jeżeli w terminie **trzech miesięcy** od wydania postanowienia o umorzeniu elektronicznego postępowania upominawczego **powód wytoczy przeciwko pozwanemu powództwo o to samo roszczenie w postępowaniu innym** niż elektroniczne postępowanie upominawcze, **skutki prawne**, które ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, następują z dniem wytoczenia powództwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Na żądanie stron sąd rozpoznając sprawę uwzględni koszty poniesione przez strony w elektronicznym postępowaniu upominawczym

Zażalenie.

Art. 505³⁸.

Rozpoznanie zażalenia na postanowienie wydane w elektronicznym postępowaniu upominawczym, jak również na postanowienie wydane w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu wydanemu w tym postępowaniu, następuje w składzie jednego sędziego.

W postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia przepisy art. 505³⁰ § 2 i art. 505³¹ stosuje się odpowiednio.

EPU przepisy przejściowe.

Art. 12. W elektronicznym postępowaniu upominawczym **w okresie 3 miesięcy** po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. do 06.11.2019):

- 1) przepisy art. 126 § 1 i 1¹, art. 497¹–499 i art. 502–505 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się w brzmieniu dotychczasowym;
- 2) przepisów art. 480¹–480⁴ ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się;
- 3) opłaty ustala się i pobiera zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu dotychczasowym (tj. 1,25%).

Zmiany w postępowaniu klauzulowym i egzekucyjnym (od 21.08.2019 r.)

Odmowa nadania przez sąd klauzuli wykonalności - art. 782¹.

§ 1. **Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności**, jeżeli:

- 1) w świetle okoliczności sprawy jest oczywiste, że wniosek jest sprzeczny z prawem albo zmierza do obejścia prawa;
- 2) z okoliczności sprawy i treści tytułu egzekucyjnego wynika, że objęte tytułem wykonawczym **roszczenie uległo przedawnieniu**, chyba że wierzyciel przedstawi dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia.

§ 2. Prawomocne oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na podstawie § 1 pkt 2 (przedawnienia) **nie pozbawia wierzyciela prawa do wystąpienia z powództwem o ustalenie** (art. 189 KPC), że objęta tytułem egzekucyjnym wierzytelność nie uległa przedawnieniu. Nie dotyczy to sytuacji, gdy wierzycielowi przysługuje dalej idące roszczenie.

Odmowa wszczęcia egzekucji roszczenia przedawnionego

art. 804 § 2. Jeżeli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, a wierzyciel **nie przedłożył dokumentu**, o którym mowa w art. 797 § 1¹,

art. 797 § 1¹. Jeżeli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, do wniosku należy dołączyć również dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu przedawnienia

organ egzekucyjny odmawia wszczęcia egzekucji.
Na postanowienie **sądu** przysługuje zażalenie.

Przejęcie uprawnień - art. 804²

Art. 804². § 1. **Jeżeli po powstaniu tytułu wykonawczego uprawnienie przeszło na inną osobę**, osoba ta może **wszcząć egzekucję przeciwko dłużnikowi** na podstawie tego tytułu, jeżeli wykaże przejęcie uprawnienia dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

§ 2. W przypadku niezłożenia przez uprawnionego dokumentów, o których mowa w § 1, organ egzekucyjny **odmawia wszczęcia egzekucji bez wzywania wierzyciela do uzupełnienia braków wniosku**.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 2, odpis postanowienia doręcza się tylko uprawnionemu.

Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Odmowa nadania klauzuli przez Sad – art. 788 § 3 KPC

w art. 788 dodaje się § 3 w brzmieniu:

§ 3. Sąd **odmawia nadania klauzuli wykonalności**, jeżeli wszczęcie lub dalsze prowadzenie egzekucji możliwe jest na zasadach przewidzianych w **art. 804¹** (wstąpienie w miejsce wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym) **i art. 804²**. (przejście uprawnień)

Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli wnioskodawca wykaże, że **organ egzekucyjny prawomocnym postanowieniem nie** dopuścił go do udziału w postępowaniu lub odmówił wszczęcia egzekucji.

Wniosek dłużnika o umorzenie postępowania egzekucyjnego – art. 825 KPC.

Organ egzekucyjny umorzy postępowanie w całości lub części na wniosek:

1¹ - gdy zażąda tego dłużnik, jeżeli przed dniem złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji roszczenie objęte tytułem wykonawczym uległo przedawnieniu, **a wierzyciel nie wykaże, że nastąpiło zdarzenie, wskutek którego bieg terminu przedawnienia został przerwany.**

- Umorzenie na żądanie dłużnika może oznaczać, iż w każdym przypadku przedawnienia (także w sprawach między przedsiębiorcami) ten przepis będzie miał zastosowanie.
- W przepisach 782¹ § 1 pkt 2, art. 797 § 1¹, art. 804 § 2 ustawodawca wskazuje, iż wierzyciel może wykazać, że roszczenie nie jest przedawnione „dokumentem”. Tymczasem w ww. przepisie jest mowa wyłącznie o wykazaniu, co można oznaczać, że wierzyciel będzie uprawniony do wykazania zaskarżalności roszczenia każdym możliwym środkiem dowodowym.

Rozszerzenie podstaw powództwa przeciwegzekucyjnego – Art. 840 § 1 pkt. 2

w art. 840 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo **także** na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne, **a także na zarzucie potrącenia**.

Potrącenie jako podstawa powództwa przeciwegzekucyjnego jest konsekwencją dodania art. 203¹ KPC, który ma ograniczać możliwość podnoszenia w procesie zarzutu potrącenia.

Wymienienie tego zarzutu jako podstawy powództwa opozycyjnego w przypadku, gdy tytułem jest orzeczenie sadu, ma stanowić dla dłużnika uprawnienie do wytoczenia powództwa opozycyjnego w przypadku wydania w procesie wyroku, którym nie uwzględniono zarzutu potrącenia.

Postanowienia w postępowaniu egzekucyjnym

Art. 766¹

§ 1. Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym **sąd uzasadnia z urzędu**, gdy stronie przysługuje środek zaskarżenia, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 2. **Komornik uzasadnia postanowienie z urzędu**, chyba że postanowienie wydano bez spisywania odrębnej sentencji.

Dziękuję za uwagę. 😊

SSO Grzegorz Karaś

sso.grzegorz.karas@gmail.com